

TYSKT TRUMFKORT I KAMPEN OM CAMPARNA

Den tryckta versionen av *Teoribok* saknar notiser, vänförfrågningar och andra plingande ljud.

Finns även
på engelska
(*Theory Book*)

INNEHÅLL

NUMMER 3 2023

- 4 **LEDARE** Skolavslutningar utmaning i trafiken
- 6 **DIALOG** Säkrare vägar med utvilade chaufförer
- 8 **NYHETER** Chockökning av stulna bildelar
- 10 **NYHETER** A-traktorförare hävdar eftersupning
- 12 **KONSUMENT** Smidig färjeguide för semesterresan
- 14 **NYHETER** Barnperspektiv glöms lätt vid rattfylleri
- 16 **NYHETER** Tylösand testar digitalt med "tv-känsla"
- 18 **REPORTAGE** Bilfolket vallfärdade till Elmia i påsk
- 20 **NYHETER** Nya infallsvinklar för MHF-radion
- 22 **NYHETER** MHF laddar för Trafiknykterhetens Dag
- 24 **REPORTAGE** Från ö till ö med bil i danskt gemyt
- 35 **KONSUMENT** Så smidigt gör du bilen vårfin
- 38 **TEST** Bra barnkammarvagn för nybörjare
- 40 **PROVKÖRNING** Mercedeskombi tar sig an terrängen
- 42 **BEGAGNAT** Körglad BMW-minsting som kostar
- 44 **KRYSSET** Rätt bokstäver kan ge bingolottoolycka
- 46 **I BACKSPEGLN** Sista stora Saabens sista utmaning
- 47 **FRILÄGE** Prästen om trafikdödens konsekvens

Intensifierad kamp mot eftersupning

Rattfylleridomar som mildras i hovrätten för att eftersupning inte kan uteslutas, sporrar MHF att sätta till alla klutar för att få till lagar som stänger den dörren. Både USA och Norge har täppt till det kryphålet.

Sid 10–11

Barnperspektivet upp på agendan

När MHF:s Lars Olov Sjöström i WHO:s regi föreläste om rattfylleri-problematiken ur ett barnperspektiv var det första gången någonsin.

Sid 14

Föredömligt land för bilburna turister

Att ta bilen från ö till ö går alldeles utmärkt visar det sig när Motorföraren drar till Danmark för att utforska grannlandets semesterpotential. Dessutom fick vi smörja kråset.

Sid 24–34

Så får du ditt fordon att blänka i vårsolen

Pär Ekström från Millennium bilvård delar med sig av sina bästa uppfräschningsknep till Motorförarens läsare.

Sid 35–36

Säkrare än husbilarna

Även om husbilar blivit högvilt bland campingfolket färdas man otvetydigt säkrare i personbil med husvagn. Vi har testat en nybörjarvagn från Knaus.

FOTO: STEFAN NILSSON

Ett steg närmare alkobommar, men ...

**Annette Fagerholm
Ahlholm**
förbundsordförande
för MHF

Nu öppnar Trafikverket upp för att ansöka om pengar från de 54 miljoner kronor som är avsatta till att hamnarna får automatiska nykterhetskontroller. Med tanke på de senaste veckornas rapportering om både olyckor och att man tack och lov hindrade en buss med ungdomar från Danmark att komma ut på vägarna, är det inte en dag för tidigt. Nu hoppas vi bara att man söker pengar och gör verklighet av att starta nykterhetskontroller vid hamnarna.

På tal om olyckor, har det tyvärr hänt en hel del på olycksfronten för våra långsamt gående fordon (känns som dessa är långt ifrån att benämnas traktorer) där 15–18 åringar kör onyktra. Här känns det bra att MHF-Ungdom sökt och fått pengar från SAFF under två år för att driva ett projekt kring just den här målgruppen. En av huvudpunkterna i projektet är att lyfta fram och informera kring faran med alkohol och droger i trafiken.

NU NÄR VI GÅR MOT VÅR och skolavslutningar, håller jag tummarna för att det inte händer några olyckor med våra nybakade studenter som går ut skolan och har hela livet framför sig. Från mitt arbetsfönster har jag genom åren sett många studentflak och kan dystert konstatera att säkerhetstänket inte står särskilt högt i kurs.

Många är definitivt inte nyktra, och även om den

som kör är nykter, hjälper det inte mycket om de som finns på flaket har svårt att klara en inbromsning eller något annan oförutsedd händelse. Det är lite svårt att avgöra vem som har sämst omdöme – de som kör och tar stora risker eller de som befinner sig på flaken.

JUST NU ARBETAR ALLA PÅ KANSLIET med att dra igång alla de projekt som vi erhållit pengar för, och kommer att arbeta med under året. Det känns bra att vi får fortsätta arbeta med de frågor som ligger oss varmt om hjärtat kring trafiksäkerheten på våra vägar – oavsett om du kör, cyklar eller promenerar.

Alla våra frivilliga runt om i landet gör stora insatser på frivillig basis för att öka kunskapen kring trafiksäkerheten på våra vägar. Det är det som är så unikt med att arbeta inom en ideell organisation där våra medlemmar gör sådana insatser på sin fritid. Det ska vi vara rädda om. Jag tror inte att samhället skulle ha råd med att betala för alla de timmar som görs på ideell basis ute i landet och här är ju Sverige ganska unikt med alla sina organisationer.

I SKRIVANDE STUND NÅS VI av beskedet att energi- och näringsminister Ebba Busch (KD) kommer att tillåta gårdsförsäljning av alkoholhaltiga drycker. Något datum för sådan gårdsförsäljning är ännu inte klar, och vi har all anledning att återkomma i frågan.

”Jag tror inte att samhället skulle ha råd med att betala för alla de timmar som görs på ideell basis ute i landet ...”

MOTORFÖRAREN

Utges av Motorförarnas
Helnykterhetsförbund

Motorföraren
Byängsgränd 8
120 40 Årsta

ÖPPET: 9.00–11.00, 13.00–15.00
TEL: 08-555 765 55

E-POST: motorforaren@mhf.se
WEBB: www.motorforaren.se

ADRESSÄNDRING
KUNDTJÄNST: 08-555 765 55
E-POST: medlem@mhf.se

REDAKTION
CHEFREDAKTÖR: Mikael Lindberg
MOBIL: 0765-48 97 16
E-POST: mikael.lindberg@mhf.se

REPORTER: Mari Haglund
TELEFON: 08-555 765 63
E-POST: mari.haglund@mhf.se

PRESSANSVARIG:
Vakant

ANSVARIG UTGIVARE:
Mikael Lindberg
TEL: 0765-48 97 16
E-POST: mikael.lindberg@mhf.se

ANNONSAVDELNING ADRESS:
MHF Annonssavdelning
B-G Werner
Box 16
433 21 Partille
TEL: 0793-47 85 12
E-POST: annonser@mhf.se

Hela tidningen finns tillgänglig
på www.motorforaren.se – även
tidigare utgåvor!

LAYOUT & PRODUKTION: @thoms

TRYCK: V-TAB, Vimmerby 2023
ISSN: 0463-6678

UPPLAGA
TS-UPPLAGA: 11 500 ex (2022)

Kasta loss & välkommen ombord!

SMARTA VÄGEN ÖVER ÖSTERSJÖN

Med våra nya Green Ships reser du hållbart och komfortabelt från Trelleborg och Karlshamn ut i Europa. Vi tar dig smidigt till Tyskland, Polen och Litauen. Ni vilar, vi kör!

Unna dig en paus på vägen, luta dig tillbaka och njut av god mat och underbar utsikt. Ombord på nya Green Ships finns även laddplatser för elbilar.

TT-Line – Porten till din semester

www.ttline.com

KRÖNIKA: FRÅN FÖRARSÄTET

I spåren av Aurora

VI ÄR NOG EN HEL DEL som den senaste tiden sett eller stött på fordon och militär personal under försvarsövningen Aurora. Själv hamnade undertecknad i en korsning där 20-talet tungdragande lastbilar lastade med "kattdjur" (Leopard 2), eller stridsvagn 122, som försvarsmakten kallar den. Det gick trögt, då de skulle ut från en korsning på motsatta sidan vägen, 50-talet meter bort.

Eftersom en militärkolonn inte får brytas, var det bara att vackert vänta tills kolonnen passerat. Trodde jag. Det blev en rejäl lucka mellan två fordon och föraren blinkade ett par snabba med helljuset och jag kunde smita ut. En snabb blink med varningsblinkers som tack, besvarades med en kort helljusblink från tungdragaren bakom. 200 meter senare, var det dags för mig att svänga av hemåt, och min bil var därmed ur vägen för dem.

SENASTE MÖTET ETSADE fast sig lite extra. Klockan började närma sig 18 och någon direkt fantasi för matlagning ville inte infinna sig. Efter rådslag med min bättre hälft, fick det bli pizza från favoritrestaurangen. Sagt och gjort. Vi tog bilen, men körde bakvägen istället för motorvägen. Det var en fin kväll och solens sista strålar letade sig ner genom träden och ut på åkrarna.

Plötsligt hajade vi till. Där på en liten skogsväg, med leriga däck stod en grön TGB 11, eller snarare en TGB 1112, eftersom ett gäng långa antenner stack upp från den radioutrustade terrängbilen. Den såg helt övergiven ut, ja till och med lite ensam.

En knapp halvtimme senare, med pizzakartonger i bilen, kunde jag inte låta bli.

– Älskling, om den där radiobilen står kvar, då kommer jag inte kunna låta bli att tuta och vinka lite åt den. Bara så du vet.

Hon log bara tillbaka.

Jodå, 11-bilen stod kvar. Och faktiskt, det satt ett par grönkädda beväringar i hytten. Ett par korta tutningar och vinkningar från oss fick dem att skina upp och vinka tillbaka. De var inte mer än fem, tio meter ifrån oss och det gick inte att missa hur glada de blev.

I det läget var det riktigt nära att vi vände för att erbjuda dem en av våra pizzor. Idag ångrar jag att vi inte gjorde en vändning, men samtidigt – de hade säkert inte fått ta emot den, och då hade det bara varit elakt att låta dem få känna pizzadoften.

MIKAEL LINDBERG
CHEFREDAKTÖR
mikael.lindberg@
mhf.se
0765-48 97 16

"Eftersom en militärkolonn inte får brytas, var det bara att vackert vänta till kolonnen passerat. Trodde jag."

Många scener av detta slag skulle kunna undvikas.

FOTO: STEFAN NILSSON

Skärpt kontroll av yrkes- trafik ger ökad trygghet

"CHAUFFÖREN UPPGES ha klarat sig utan svårare skador. Han misstänks för drograttfylleri och grov vårdslöshet i trafik". Ett citat från aftenbladet.se.

Det handlade om en lastbilsolycka på E4 söder om Stockholm. Dagen efter blockerades återigen E4 efter en lastbilsolycka. Då stod det: "Föraren misstänks för grov vårdslöshet i trafik och drograttfylleri", denna gång på expressen.se.

Även den här gången var det en lastbil som vält och spärrade E4 i ena riktningen. Båda gångerna hade vi tur att ingen blev allvarligt skadad eller dödad.

Vi skulle kunna se de här olyckorna som varningssignaler. Någoting håller på att hända. Tullverket berättar i en artikel för transportarbetaren.se att de stoppade dubbelt så många drogpåverkade lastbilchaufförer under 2021 jämfört med 2020 och den trenden fortsätter.

Tullverkets biträdande kontrollchef Oscar Lindvall är allvarligt oroad. Hans bild är att ökningen av antalet drogpåverkade lastbilchaufförer dels beror på en allt mer liberalare syn på droger som cannabis men också på den pressade arbetsituation som många utländska förare har när de kör för lågprisåkerier från andra länder inom EU.

CHAUFFÖRERNA TAR ALLT oftare till centralstimulerande medel som amfetamin för att hålla sig vakna under långa arbetspass.

– Förutom att det snedvrider konkurrensen är det fullkomligt livsfarligt när

tunga lastbilstrailers framförs på våra landsvägar av drogpåverkade förare, säger han.

DET STÖRSTA PROBLEMET är ändå trafikssäkerheten. En lastbil som inte körs seriöst är ett allvarligt hot mot övrig trafik. Vi har haft riktigt allvarliga dödsolyckor där en lastbil kolliderat med en eller flera personbilar och det är alltid de i personbilarna som omkommit vid sådana tillfällen.

Dessutom handlar det om samhällskostnader både vad gäller stopp i trafiken, räddningsinsatser och rättegångar samt kriminalvård. Vid båda ovan nämnda olyckor var det stopp i trafiken på E4 en längre tid och både yrkestrafiken samt privatbilismen drabbades.

DÅ ÅTERSTÅR FRÅGAN om vad som kan göras.

Hårdare straff är ett politiskt gångbart krav numera, men det är ett väldigt trubbigt vapen om risken för upptäckt är liten. Vi ser en parallell när det gäller fortkörningen. Höga böter och indragna körkort har inte lett till att fortkörningarna har försvunnit.

Det krävs också att kontrollerna av att förarna verkligen följer EU:s regler om kör- och vilotider, övernattnings och löner för att de svenska åkarna ska slippa osund konkurrens. Det skulle betyda fler trygga förare, vilket är detsamma som säkrare förare och färre olyckor.

STEFAN NILSSON,

Växjö

Ta M/S Eckerö till Åland!

Båtresan mellan Grisslehamn i Roslagen och Eckerö på Åland tar bara **två trevliga timmar** över Ålands hav. Koppla av till **underhållning** i baren, handla **taxfree** och **ät riktigt gott** ombord på M/S Eckerö.

SKÄRGÅRDSBORD webpris **285:–**
Ordinarie pris 305:–

PERSONBIL prisexempel i juli **190:–**

MC prisexempel i juli **170:–/väg**

PERSONBILJETT prisexempel i juli **75:–/väg** (webbpris)

Tidtabell för M/S Eckerö

Från Grisslehamn dagligen 10.00, 15.00 och 20.00

Från Eckerö dagligen 08.00, 13.30 och 18.30

OMVÄXLANDE Åååland

Över 90 mil landsväg slingrar sig fram genom löv- och barrskogar, jordbrukslandskap, äppelodlingar och bokstavligen ut över havet på de vägbankar och broar som förbinder många av öarna med varandra. Ta en paus, andas in havsluften och njut av den vackra skärgården. Längs de välskötta och för Åland unika röda vägarna väntar många smultronställen.

Eckerö Linjen tar dig förmånligt till Åland. Du kan paketera din resa med båtresa, boende och aktiviteter på webben utan bokningsavgift.

UPPTÄCK ÅLAND MED BIL ELLER MC

prisexempel i juli **1 100:–/person**

I **priset ingår** person- och bil/MC-biljetter t/r med Eckerö Linjen, del i dubbelrum en natt inkl. frukost på Hotell Adlon i Mariehamn.

Pussla ihop din Ålandsresa med oss!

ECKERÖ LINJEN

www.eckerolinjen.se • Tel. 0175-258 00 • Öppet alla dagar

Opus startar mobil bilprovning i glesbygd

MHF var först i Sverige med trafik-säkerhetstestning av bilar i slutet av 1950-talet. Verksamheten startades 1956 och MHF hade två testbussar ute i landet. Huvudsakligen kontrollerades fordonens trafiksäkerhetsfunktioner

som bromsar, styrning och kolmonoxid.

MHF:s första egna fasta testanstalt invigdes i Helsingborg 1960 och den andra i Göteborg 1961. År 1961 presenterade MHF en nyhet – en rullande testanläggning.

Så mobila besiktningstationer har funnits i över 60 år. Den 7 mars invigdes Opus Bilprovningens nya mobila besiktningstation. Den mobila stationen kommer att ambulera mellan ett flertal orter i norra Sveriges inland och glesbygd och göra kontrollbesiktningar. Först ut är Särna i norra Dalarna. Den mobila verksamheten kommer att finnas även att finnas i Funäsdalen, Hede, Gäddede, Tärnaby, Arjeplog och Överkalix.

FLER OMKOMNA PÅ VÄGARNAS FÖRSTA KVARTALET

41 personer dödades i vägtrafiken mellan januari och mars. Det är elva personer fler än under samma period 2022. Det visar Transportstyrelsens preliminära statistik.

– Totalt sett så är 17 av 41 omkomna 65 år eller äldre. Det är historiskt sett en hög andel, säger Staffan Berge, statistiker, Väg- och järnväg på Transportstyrelsen i en kommentar.

I mars omkom tolv personer och 1 129 skadades i vägtrafiken. Av dem som miste livet hade åtta färdats i personbil och tre var oskyddade trafikanter, såsom fotgängare eller cyklist. Bland de omkomna var nio män och tre kvinnor. Fem av dem som dog var 65 år eller äldre.

Enligt Transportstyrelsen är antalet omkomna under det första kvartalet 2023, betydligt fler än samma period 2021 och 2022, men samtidigt lägre än nivåerna från åren före covid-19-pandemin.

Bilbrotten slår rekord

Bilbrottsligheten är ett stort samhällsproblem. Kostnaderna för stölderna slog rekord 2022 – över en miljard kronor betalades ut. Det enligt Bilbrottsbarometern hos försäkringsbolaget If.

– Internationella ligor härjar fritt i Sverige, säger Ann Hassel Tano, utredningschef på If.

Teknik avancerade bilar med dyra, högteknologiska reservdelar ökar kostnaderna. Samtidigt har stölderna av katalysatorer ökat med 10 000 procent under de senaste fyra åren.

För att minska kostnaderna föreslår If att utförelse av stöldgods ska kriminaliseras, utöka gränsmyndigheternas insatser, samt utvisa återkommande brottslingar med förbud att återvända.

Försäkringsbolaget If kräver skärpt lagstiftning mot stöld av bildelar.

MHF:s insatser för nyktert studentfirande gör skillnad!

Dags att börja planera inför studenten. I samarbete med kommuner, gymnasier, skolor, elevkåren och organisationer med flera kan MHF göra en viktig insats när det gäller studentfirandet.

MHF Sollentuna har i många år i samarbete med Sollentuna kommun, Rudbecks gymnasium och med många andra samarbetspartners genomfört alkoholfri studentfrukost i Edsbergsparken och drivit frågan om alkoholfria studentflak.

Kontakta mig för tips och råd om hur du på bästa sätt kan jobba med denna viktiga MHF-aktivitet.

Gun-Lis Roos, MHF Sollentuna
Tel: 070-948 81 42
Mejl: gunlis.roos@gmail.com

Ansökningsprocessen för alkobommar igång

Alkobommar stoppar rattfulla förare från att köra ut från hamnar och tullområden. Regeringen gav i slutet av 2022 Trafikverket i uppdrag att dela ut 54 miljoner kronor till aktörer som vill driva anläggningar för nykterhetskontroll i hamnar. Det är en nystart på ett tidigare regeringsuppdrag som inte slutförts.

Från första veckan i maj kan aktörer som vill driva alkobommar nu ansöka om medel från Trafikverket. Det skriver Skånska Dagbladet.

Bilden av att rattfylleri är ett problem i hamnar bekräftas av Tullverkets statistik för nykterhetskontroller 2022. Tullverket stoppade 650 alkohol- och drogpåverkade förare under förra året. Det är nästan en fördubbling jämfört med 2016, då 334 förare togs för rattfylleri. Tullverket gjorde 63 141 rattfyllerikontroller 2022.

Färre viltolyckor inträffade på de svenska vägarna under 2022

Under 2022 skedde 61 753 viltolyckor i Sverige. Det enligt en sammanställning av NVR (Nationella viltolycksrådet), där Bilprovningen ingår. Det är en minskning med tre procent jämfört med 2021.

– Det är en minskning, men antalet viltolyckor är fortfarande för många, säger Charlotte Tverved, hållbarhetsansvarig på Bilprovningen.

– Hastighet och uppmärksamhet hos föraren är helt avgörande för att minska antalet viltolyckor och varje procents minskning är viktig, säger Kenneth Kronberg, kriminalkommisarie och bitr. processledare på NVR.

Den vanligaste kollisionen är med rådjur och flest sker i västra Götaland. Minst djurkollisioner sker i Norrbotten.

Som förare ska du vara extra uppmärksam från skymning till gryning då viltet är mest aktiva. Det gäller särskilt där viltstängsel saknas.

Hos Bilprovningen kan du hämta viltremsan, som innehåller information vad du ska göra vid en viltolycka. Remsan används också för att märka upp platsen för olyckan.

Testa det enkla sättet att köpa och sälja bil

kvdbil

Din digitala bilaffär

BESIKTA BILEN NÄRA DIG!

Vi har fler än 190 stationer på 162 orter runt om i Sverige - för att alltid vara nära dig.

Boka tid på besikta.se
eller ring 0774-400 800

BESIKTA
Alltid nära dig!

MOTORHISTORISKA
RIKSFÖRBUNDET

Motorhistoriska dagen 6 juni

Fira Sveriges rullande kulturarv
på en folkfest nära dig – läs mer på mhrf.se/6juni/
[#motorhistoriskadagen](https://twitter.com/motorhistoriskadagen) [#6juni](https://twitter.com/mhrf) [#mhrf](https://twitter.com/mhrf)

Arrangörstävlingen
i samarbete med

För mer information om arrangörstävlingen Kultur på väg,
som anordnas i samband med Motorhistoriska dagen den
6 juni, ring 08-30 28 01 eller besök mhrf.se/6juni/.

Foto: Göran Schüsseleder (Torpa Bystuga & Örnibus firande 2022)

Ta med hemmet och upplev Europa!

Husbilsemester - trendigt, flexibelt och bekvämt!

Bo hemma och variera utsikten längs resans gång. Husbil genom Europa är guiden för dig som vill ut och åka på de europeiska vägarna. Fylld med information om spännande resmål, natursköna platser, vackra vägar och sevärdheter blir den din guide på turen. Låt resan bli en del av målet!

Handla guiden på kartbutiken.se eller
besök Kartbutiken på Mäster Samuelsgatan 54 i Stockholm

Rattfyllerister slipper straff genom att skylla på eftersupning

En 17-årig A-traktor-förare friades i hovrätten för grovt rattfylleri i början av året genom att hävda eftersupning. MHF vill inte att rattfyllerister ska kunna slippa straff genom att skylla på eftersupning. Därför behövs en lag som gör det förbjudet.

EN DEL MISSTÄNKTA rattfyllerister hävdar att de har druckit alkohol efter resan eller efter att en olycka har skett, det kallas eftersupning.

MHF vill inte att rattfyllerister ska kunna slippa straff genom att skylla på eftersupning.

– Vi måste få bort kryphålet i lagstiftningen som gör det möjligt för rattfyllerister att undkomma ansvar, säger Lars Olov Sjöström, sakkunnig trafiksäkerhet för MHF.

– Vi har en grupp som kör onyktra gång på gång och utsätter sig själva och andra i trafiken för dödlig risk, det måste vi på alla sätt försöka sätta stopp för.

I MEDIERNA GÅR DET regelbundet att läsa om misstänkta rattfyllerister som uppger att de har druckit alkohol efter att de stoppats av polisen. Ibland frias förare från rattfyllerismisstänkarna i domstol för att det inte går att utesluta att föraren druckit alkohol efter bilfärden.

– Vi som följer mediebevakningen upplever att ursäkten om eftersupning verkar fungera gång efter gång, säger Lars Olov Sjöström.

Det behövs en granskning av rattfylleridomar för att se hur vanligt det är att rattfyllerister hävdar eftersupning och om det leder till friande eller mildare domar, anser han.

– Allt syns inte i domar, det finns också fall där polisen väljer att inte väcka åtal för att rattfyllerister hävdar eftersupning, säger Sjöström.

EN 17-ÅRIG FLICKA STOPPADES av polisen misstänkt för att ha kört rattfull i sin A-traktor i Växjö sommaren 2022. Provtagning visade att flickan hade 1,2 promille alkohol i blodet.

Flickan nekade till att ha kört rattfull.

Hon uppger att hon halsat en flaska vodka på de 30 sekunder som det tog för polisen att gå fram till hennes A-traktor. 17-åringen dömdes för rattfylleri av tingsrätten, men friades av hovrätten i februari i år för att hon hävdade eftersupning.

DET GÅR ATT LÄSA OM ett annat fall av eftersupning i Smålandsposten den 22 april. En berusad kvinna dömdes för grovt rattfylleri efter en dikeskörning sommaren 2022. Kvinnan hävdade dock att hon drack spriten när hon satt fast i diket. Enligt hovrätten går det inte att motbevisa eftersupningen och därför ändrar de tingsrättens dom.

Provtagning visade att kvinnan hade 2,26 promille alkohol i blodet. Hon åtalades misstänkt för grovt rattfylleri och grov olovlig körning. Det skriver Smålandsposten.

Kvinnan medgav att hon hade druckit lite vin under bilkörningen, men nekade till grovt rattfylleri. Hon förklarade det hela med att hon hade med sig en petflaska med sprit som hon drack under den halvtimmen som hon satt fast i diket innan hon fick hjälp.

Det trodde inte Växjö tingsrätt på och stödde sig mot Rättsmedicinalverkets utlåtande om att påståendet om eftersupning inte hade någon relevans och dömde kvinnan för grovt rattfylleri. Domen ändrades av hovrätten till rattfylleri, eftersom eftersupning inte kunde uteslutas.

DEN HÄR RATTFYLLERIDOMEN och liknande domar i Småland den senaste tiden har fått den förtroendevalde Roland Gustbée (M) att reagera. Han är ordförande för regionfullmäktige i Region Kronoberg.

”Lagstifta så att det blir förbjudet att inta alkohol efter att man varit involverad i en olycka innan polisen kommit på plats. Om straffet för eftersupning, som i så fall är ett medvetet lagbrott, sätts högre än straffet för grovt rattfylla, finns inget incitament till att eftersupa.” Det skriver Gustbée på SMP Opinion.

ETT INFÖRANDE AV en svensk lag som förbjuder eftersupning debatteras regelbundet i riksdagen. Våren 2022 riktade riksdagen en uppmaning till den dåvarande regeringen

RATTFYLLERI. En del misstänkta rattfyllerister hävdar att de har druckit alkohol efter att de har druckit alkohol. Rattfyllerister ska kunna slippa straff genom att skylla på eftersupning.

Sven-Erik Alhem är samhällsdebattör och tidigare överåklagare.

Genom att hävda eftersupning

efter att en olycka har skett, det kallas eftersupning. MHF vill inte att rattfyl-

FOTO: MOSTPHOTOS

”Det bästa är en effektiv polisinsats som leder till att man kan få rattfylleri-ärendet avgjort direkt ur bevis-synpunkt.”

Lars Olov Sjöström är sakkunnig i trafiksäkerhet för MHF.

att införa en lag som förbjuder eftersupning. Inget sådant förslag har lagts fram sedan dess av någon regering.

Norge har en lag som gör det förbjudet att dricka alkohol sex timmar efter en trafikolycka, för att just göra det svårare att hävda eftersupning.

I SVERIGE UTREDDES senast för tio år sedan möjligheten att införa en liknande lag. En av invändningarna från utredaren var att en lag mot eftersupning skulle vara oförenligt med den rättsliga principen att en person har rätt att dölja sitt brott.

– Rättsprincipen att man får dölja sin egen brottslighet, den har man redan frångått med smitningslagen, det vill säga obehörigt avvikande från olycksplats, förklarar Lars Olov Sjöström.

MHF vill se till att rattfyllerister inte kan slippa straff genom att hävda eftersupning.

– Vi vill komma åt själva problemet. MHF kan tänka sig olika lösningar i lagstiftningen. Det viktigaste är att sätta stopp för kryphålet eftersupning.

I USA ÄR DET FÖRBJUDET att förvara öppnad alkohol i bilen.

– I nästan alla amerikanska delstater får du inte ha någon öppnad alkohol i fordonskypén. Syftet är att förhindra eftersupning och att berusade passagerare stör föraren, säger Lars Olov Sjöström.

Frågan om en straffbeläggning för eftersupning har diskuterats under lång tid, men inte lett fram till någon lag. Sven-Erik Ahlem är samhällsdebattör och tidigare överåklagare.

– Det bästa är en effektiv polisinsats som leder till att man kan få rattfylleriärendet avgjort direkt ur bevisynpunkt, säger Ahlem.

– Jag tycker att polisen verkar göra ett bra jobb idag och vara ute och göra trafikkontroller och stoppa rattfyllerister.

NÄR DET GÄLLER BEVISNINGEN måste staten själv se till att man klarar av den delen, anser han.

– Det finns fortfarande fall där rattfyllerister hävdar eftersupning. Jag upplever att antalet fall har minskat, säger Ahlem.

– Samtidigt är det ett underbetyg åt polisens egen förmåga att klara ut brotten, genom att fall med eftersupning fortfarande förekommer.

Med dagens förutsättningar måste polisen ta rattfylleristerna på bar gärning eller möjligen på flyende fot, för att kunna få fram bevisning.

När en rattfyllerist åtalas misstänkt för rattfylleri och hävdar eftersupning, tar polisen eller åklagare ofta Rättsmedicinalverket till hjälp. Experter från Rättsmedicinalverket ger yttranden i förundersökningar om hur sannolikt det är med eftersupning i olika rattfyllerifall.

FÖR ATT RÄTTSMEDICINALVERKET ska kunna göra en analys behöver det ha tagits ett blodprov samt två urinprov med en timmes mellanrum. Det handlar om att se ifall alkoholhalten är stigande eller sjunkande i kroppen, är alkoholhalten sjunkande rör det sig sannolikt inte om eftersupning.

Under 2022 uttalade sig Rättsmedicinalverket i 676 rättstoxikologiska ärenden. Cirka 20 procent brukar röra eftersupning.

I Rättsmedicinalverkets podd ”Döden, hjärnan och kemisten” intervjuades toxicologerna Fredrik Kugelberg och Robert Kronstrand om eftersupning den 25 mars 2021.

– Forskaren Wayne Jones som arbetade på Rättsmedicinalverket har gjort hundratals studier på det här området. Det betyder att vi har mycket kunskap, berättar toxicologerna i podden.

I NORGE FINNS EN LAG som gör det förbjudet att dricka alkohol sex timmar efter en trafikolycka.

– Lagen de har i Norge är bara delvis effektiv. Vi har diskussioner med våra norska kollegor, de får ändå in rättsfall där misstänkta rattfyllerister hävdar eftersupning, berättar toxicologerna i podden.

I Norge används en mer effektiv analysmodell än vi har i Sverige, som baseras på analys av blodprov. Där görs analyser av en omvandlingsprodukt av alkohol – etylglukuronid.

MARI HAGLUND

Färjelinjer sommaren 2023

	Rederi	Turtäthet	Hemsida	Bokning/kundservice
ÖSTERUT				
ESTLAND				
Stockholm-Tallinn	Tallink Silja	1 dagl	tallinksilja.com	08-22 21 40
Kapellskär-Paldiski	DFDS Seaways	1 dagl	dfsseaways.se	0454-336 80
FINLAND				
Umeå-Vasa	Wasaline	1-2 dagl	wasaline.com	090-18 52 00
Stockholm-Åbo	Tallink Silja	2 dagl	tallinksilja.com	08-22 21 40
Kapellskär-Nådendal	Finnlines	3 dagl	finnlines.com	0771-34 09 00
Stockholm-Helsingfors	Tallink Silja	1 dagl	tallinksilja.com	08-22 21 40
Stockholm-Långnäs-Åbo	Viking Line	2 dagl	vikingline.se	08-452 40 00
Stockholm-Mariehamn-Helsingfors	Viking Line	Varannan dag	vikingline.se	08-452 40 00
Nynäshamn-Hangö	Stena Line	1 dagl	stenaline.se	0770-57 57 00
LETTLAND				
Nynäshamn-Ventspils	Stena Line	1-2 dagl	stenaline.se	0770-57 57 00
Stockholm-Riga	Tallink Silja	Inställd tills vidare		
Nynäshamn-Ventspils	Stena Line	1-2 dagl	stenaline.se	0770-57 57 00
LITAUEN				
Karlshamn-Klaipeda	DFDS Seaways	1 dagl	dfsseaways.se	0454-336 80
Trelleborg-Klaipeda	TT Line	1 dagl	ttline.se	0900-111 20 31 (1,50 kr/min)
ÅLAND				
Kapellskär-Mariehamn	Viking Line	Dagligen	vikingline.se	08-452 40 00
Stockholm-Mariehamn	Viking Line	2 dagl	vikingline.se	08-452 40 00
Grisslehamn-Eckerö	Eckerö Linjen	3 dagl	eckerolinjen.se	0175-258 00
Stockholm-Mariehamn	Tallink Silja	2 dagl	tallinksilja.com	08-22 21 40
Kapellskär-Långnäs	Finnlines	2 dagl	finnlines.com	0771-34 09 00
RESA FRÅN OSLO				
Oslo-Kiel	Color Line	1 dagl	colorline.se	0526-620 00
Oslo-Frederikshavn	StenaLine	1 dagl	stenaline.se	0770-57 57 00
Oslo-Köpenhamn	DFDS Seaways	1 dagl	dfsseaways.com	+45 33 423 000
VÄSTERUT				
DANMARK				
Göteborg-Frederikshavn	Stena Line	7 dagl	stenaline.se	0770-57 57 00
Halmstad-Grenå	Stena Line	2 dagl	stenaline.se	0770-57 57 00
Helsingborg-Helsingör	ForSea	Var 15-30:e min	forsea.se	042-18 60 00
Öresundsbron	-	Dygnet runt	oresundsbron.com	040-22 30 00
BELGIEN och ENGLAND				
Ingen direktförbindelse från Sverige.				
NORGE				
Strömstad-Sandefjord	Color Line	4 dagl	colorline.se	0526-620 00
SÖDERUT				
BORNHOLM				
Ystad-Rönne	Bornholmslinjen	Ca 4 ggr/dag	bornholmslinjen.se	+45 70-900 100
POLEN				
Ystad-Swinoujscie	Polferries	3 dagl	polferries.se	040-12 17 00
Ystad-Swinoujscie	Unity Line	2 dagl	unityline.se	0411-55 69 00
Karlskrona-Gdynia	Stena Line	2 dagl	stenaline.se	0770-57 57 00
Nynäshamn-Gdansk	Polferries	1 dagl	polferries.se	08-520 686 60
Trelleborg-Swinoujscie	TT-Line	4 dagl	ttline.se	0900-111 20 31 (1,50 kr/min)
TYSKLAND				
Göteborg-Kiel	Stena Line	1 dagl	stenaline.se	0770-57 57 00
Trelleborg-Travemünde	TT-Line	Ca 4 dagl	ttline.se	0900-111 20 31 (1,50 kr/min)
Trelleborg-Rostock	TT-Line	Ca 4 dagl	ttline.se	0900-111 20 31 (1,50 kr/min)
Malmö-Travemünde	Finnlines	Upp till 3 dagl	finnlines.com	0771-34 09 00
Trelleborg-Rostock	Stena Line	3 dagl	stenaline.se	0770-57 57 00

Fotnot: Ovanstående uppgifter om turtäthet gäller juli-augusti.

FOTO: TTLINE.COM

Färjorna går för fullt – utom två

Även i år ställer Tallink Grupp tills vidare in sin rutt Stockholm-Riga. Anledningen är fortfarande den geopolitiska situationen. Fartyget Isabelle hyrdes ut 2022 till Estland för att erbjuda tillfälliga bostäder åt ukrainska flyktingar.

Även Hansa Destinations, som tillhör Gotlandsbolaget, ställer in en färja under 2023. Det är turen mellan Nynäshamn-Visby-Rostock, som började trafikeras i juli 2021. Anledningen till beslutet är de höga bränslepriserna och otillräckliga lastvolymer.

–Vi tror fortfarande på en linje mellan Nynäshamn-Visby-Rostock. Med mer normala bränslepriser och större intresse från marknaden, kommer vi överväga att öppna linjen igen 2024, säger Håkan Johansson, vd för Gotlandsbolaget.

Fartyget Baltic Princess, som ägs av Tallink Silja, återvänder nu under sommarsäsongen. Hon trafikerar då linjen Stockholm-Mariehamn-Åbo från 22 maj till 3 september.

I vanliga fall, eller under lågsäsong om man så vill, trafikerar Baltic Princess linjen Kappelskär-Långnäs-Åbo. Dit återvänder hon därmed från och med 4 september 2023.

MIKAEL LINDBERG

Alla+husbil
fr. 1350:-

 Upp till 5 pers. & husbil 6-9 m

G O T L A N D

Alla tiders ö

På Gotland hittar du alla campingplatser vid havet eller mitt i natursköna områden – välj bland enklare campingplatser till moderna resorts. I sommar hittar du som väljer tidiga morgonavgångar eller sena kvälls- och nattavgångar prisvärda husbilspaket till Gotland för upp till 5 personer+husbil 6-9 m.

Välkommen ombord!

DESTINATION GOTLAND

Destination Gotland AB är kvalitets- och miljöledningscertifierade enligt ISO 9001 och ISO 14001 sedan 2003.

Rattfylleriets konsekvenser för barn glöms ofta bort

En fjärdedel av dödsolyckorna i Europa och i USA är rattfyllerirelaterade. Barn är särskilt utsatta i trafiken. Hur rattfylleriet i världen drabbar barn är ett perspektiv som ofta glöms bort i debatten.

DEN 12 APRIL HÖLL Lars Olov Sjöström, sakkunnig trafiksäkerhet för MHF, en internationell föreläsning om hur rattfylleriet drabbar barn runtom i världen. Webbinariet arrangerades av nykterhetsorganisationen Movendi International i samarbete med FN-organet WHO.

– Det här var första gången jag har föreläst om rattfylleriproblemet ur ett barnperspektiv, berättar Lars Olov Sjöström.

För unga mellan 5 och 29 år är trafikolyckor den vanligaste dödsorsaken i världen. Det alkoholrelaterade rattfylleriet ligger bakom 25–30 procent av dödsolyckorna i EU och i USA. 229 amerikanska barn i åldern 0–14 år dödades i rattfylleriolyckor 2020.

6 000 barn har förolyckats i den europeiska trafiken under de senaste tio åren. Cirka 30–40 procent av olyckorna sker på grund av rattfylleri.

– Det är ett betydande problem. Barn är väldigt utsatta i trafiken. Barn drabbas vid trafikolyckor som passagerare i bil, som fotgängare och som cyklist, säger Lars Olov Sjöström.

– Det är särskilt jobbigt för barn att åka

BARN I TRAFIKEN. Hur rattfylleriet drabbar barn är ett perspektiv som ofta glöms bort. 229 barn i åldern 0–14 år dödades i rattfylleriolyckor 2020 i USA.

”Det här var första gången jag läst om rattfylleri ur ett barnperspektiv.”

Lars Olov Sjöström,
MHF

med föräldrar som är alkoholpåverkade, ett barn har inte mycket att sätta emot i den situationen.

Hur ser det ut – glöms barnperspektivet bort när man pratar om rattfylleriproblem?

– Det pratas inte tillräckligt om det i den globala debatten. Det pratas mycket om hur man kan förebygga att unga förare kör rattfulla. Men inte om när barn utsätts för föräldrarnas onyktra körande, konstaterar han.

– De barnen är utsatta på många sätt, de försöker ofta både stoppa sina föräldrar och skydda dem, det blir en form av medberoende.

Om polisen stoppar en förare misstänkt för rattfylleri, då ligger det ofta ett beroende eller missbruk bakom.

FAKTA:

EUROPEAN ROAD SAFETY COUNCILS REKOMMENDATIONER FÖR ÖKAD TRAFIKSÄKERHET FÖR BARN I EU

- Minska biltrafiken vid skolor och förskolor.
- Införande av hastighetsgräns på 30 km/h i bostadsområden och vid skolor.
- Obligatoriskt krav på alkohol i skolbussar, skolskjutsar och bussar i EU.

– Det är väldigt viktigt att det finns en plan om polisen stoppar en misstänkt rattfyllerist som är förälder, det är en stark varningssignal, då måste man larma socialtjänsten.

Hur ser det ut – tänker vi på barnperspektivet i trafiken?

– Jag tror att vi har ofullständig bild av barns säkerhet i trafiken. I Sverige är vi duktiga på barnsäkerhet när det gäller bilbarnstolar och barns skolväg, säger Lars Olov Sjöström.

– Vi behöver också skydda barn mot vuxnas rattfylleri.

Vad fick du för respons från deltagarna på din föreläsning?

– Positiv. Jag fick en fråga från en kenyansk deltagare om hur alkohol fungerar.

20 procent av trafikolyckorna i Sverige är alkohol- eller drogrelaterade. 10–15 barn omkom per år på de svenska vägarna 2012–2021.

MARI HAGLUND

SÖK PROJEKTMEDEL

Stiftelsen Ansvar för Framtiden öppnar en ny ansökningsperiod: 1 juni till 31 augusti 2023.

Er organisation eller förening kan söka projektmedel för främjande av en helnykter livsstil, gärna med inriktning mot barn och ungdomar.

Läs mer om ansökan och stiftelsen på vår hemsida:

www.ansvarforframtiden.se

Välkommen till MekoPartner Bilverkstad

Verkstadskedjan som alltid ger dig mer för mindre. Vi kombinerar kunskap och engagemang med ett lågt pris och hjälper dig med både service och reparation av din bil.

MekoPartner Bilverkstad erbjuder MHF:s medlemmar: **10 % rabatt** på ordinarie service, enligt fordonets servicebok. **10 % rabatt** på arbete vid reparationer.

Ni kan även dela upp betalningen **Räntefritt på 4 månader** med MekoPartner-kortet.

BILVERKSTAD
MekoPartner
www.mekopartner.se

Läs mer om våra erbjudanden på mhf.se

DESTINATION KOSTA

EN GLASKLAR UPPLEVELSE

Det finns ställen som man vill återvända till, Kosta – hjärtat av glasriket, är en sådan plats.

Upplev Kosta!

Glasbruk, outlet-butiker. I de småländska skogarna är det fullt blås i hyttorna – året om! Som besöksdestination är Kosta rena himmelriket. Kosta ligger vackert inbäddat i de Småländska skogarna mellan Kalmar och Växjö. Utbudet av aktiviteter, sevärdheter och upplevelser är stort och många av verksamheterna håller öppet alla dagar, året om. Hit åker över en miljon människor varje år för att se hur handblåsta glas tillverkas och konstglas tar form vid de heta ugnarna, och inte minst för att handla glas. En del besökare provar även på att blåsa glas själva.

Hjärtat av Glasriket!

Giganterna Kosta, Boda och Orrefors samsas idag i samma glasbruk, Kosta glasbruk (grundat 1742). Kosta Glasbruk tillsammans med Skruf, Målerås, Pukeberg och Bergdalahytt-

tan är de enda av de klassiska glasbruken som finns kvar från storhetstiden. Men konst- och hantverkstraditionen i bygden lever vidare, unga glasblåsare med höga ambitioner tillkommer och här tillverkas fortfarande både bruksglas och konstglas i absolut världsklass.

Äventyret Kosta

I Kosta finns många kringaktiviteter, äventyr, sevärdheter och upplevelser, däribland shopping i outletbutiker – vilket passar bra in på semestern. Utöver besök i glashyttor och shopping finns en spännande världsunik Safaripark med både älg, visent och kronhjort, Europas tre största landdjur i samma hägn!

Safariparken blev tilldelad priset "Årets Turismföretag i Kronoberg" 2021! När du är i Kosta måste du gå på hyttställ, en gammal tradition som går tillbaka till tiden när hyttan var bygdens samlingspunkt. Genuin småländsk mat tillagad

i kylugnarna, dryck, underhållning och glasblåsning på mästarnivå. Missa inte heller Kosta Delikatess som innehåller både en butik och en restaurang med läckerheter från skog, mark och hav.

Vandringsleder

Här finns också det vilsamma lugnet och vackra naturen med avkoppling, fiske, bad, kano- och cykeluthyrning m.m. För den som vill vara mer aktiv på semestern finns det mängder av vandringsleder runt sjöarna och naturskyddsområden runt om Kosta.

Shopping

Vill man shoppa glas har man kommit helt rätt. I Kosta finns flera outletbutiker där man kan fynda glas, kläder, skor, sport- och friluftsförbrukningsartiklar från kända märken till småländska priser. Besök gärna Kosta Boda Art

Hotel ett unikt 4-stjärnigt glas-hotel med vacker glaskonst, prisbelönt spa och en världskänd undervattensinspirerad glasbar. Hotellet är utsmyckat av Kosta Bodas kända glaskonstnärer och matkonsten på restaurang Linnea är i en klass för sig.

Med naturen som granne

Kosta Lodge är ett naturnära boende med 26 rum, 13 parstugor, viltinspirerad restaurang, glassbar, pool, jacuzzi, bastu & äventyrsgolf. Utöver hotellrummen och stugorna finns många fina ställplatser för husbil, både på Kosta Lodge och Kosta Safaripark – samtliga med trädäck, el och fullservice.

Kosta
1742

DESTINATIONKOSTA.SE

facebook.com/destinationkosta

#destinationkosta_anno_1742

Tylösandsseminariet testar nytt format

Tylösandsseminariet satsar i år på ett nytt koncept – Tylösandsseminariet Studio. En nyhet är att seminariet kommer att genomföras som flera webinarier med olika teman. 15 juni är det dags för det första seminariet.

TYLÖSANDSSEMINARIET har sedan 1957 varit en mötesplats för aktörer inom trafiksäkerhet. Seminariet brukar genomföras som en fysisk konferens. I år kommer Tylösandsseminariet att genomföras i ett nytt format – Tylösandsseminariet Studio.

– Det ska bli spännande att testa ett nytt koncept som passar bra i tiden, nu när många konferenser är digitala, berättar Pernilla Morrone, projektledare för Tylösandsseminariet.

– Vi vill göra seminarier med lite ”tv-studiokänsla”, så att det inte bara känns som ett digitalt möte.

Det första webinariet äger rum den 15 juni och arrangeras i samarbete med Folk-

TYLÖSANDSSEMINARIET STUDIO. Tylösandsseminariet satsar i år på ett nytt format med flera digitala seminarier. Den 15 juni sänds premiärwebinariet med temat ”Gör den säkra bussresan säkrare”

sam, Trafikverket och Sveriges Bussföretag. Tylösandsseminariet Studio kommer att vara flera digitala seminarier som sänds från MHF:s nya tv-studio i Tibro.

– Det ska kännas som ett livesant tv-program, där deltagarna kan vara delaktiga – och fördjupa sig i olika teman inom trafiksäkerhet i varje seminarium, säger Pernilla Morrone.

Temat för det första seminariet den 15

juni är ”Gör den säkra bussresan säkrare”.

– Sverker Olofsson är moderator för det första Tylösandsseminariet Studio. Han är en erfaren moderator och programledare och är känd från SVT:s program Plus, berättar Pernilla Morrone.

– Vi tror att han kommer att vara en stor tillgång för seminariet.

”Vi vill göra seminarier med lite tv-studiokänsla, så att det inte bara känns som ett digitalt möte.”

Pernilla Morrone,
projektledare för
Tylösandsseminariet

MARI HAGLUND

Upplev havet med Finnlines

Malmö-Travemünde

1-5 personer + fordon (6m)
Morgon- och dagavgångar

Från

830 kr

Kapellskär-Långnäs-Naantali

2 personer och måltider + fordon (6m)
Morgonavgångar

Från

790 kr

finnlines.se

Finnlines
a Grimaldi Group company

TOYOTA bZ4X

Elektrisk SUV med fyrhjulsdrift.

TOYOTA **bz**

Toyota bZ4X finns med framhjuls- och fyrhjulsdrift. Räckvidd 411-512 km vid blandad körning enligt WLTP. Den faktiska räckvidden varierar beroende på bl a körförhållanden, hastighet och last. Energiförbrukning och CO₂-utsläpp vid blandad körning enligt WLTP: 14,4-18,1 kWh/100 km och 0 g/km.

Nära publikrekord på

Årets stora happening för bil- och motorintresserade är förstås Bilspport Performance & Custom Motor Show. Som brukligt pågår den under hela påskhelgen och platsen är Elmiamässan i Jönköping. Det blev nära publikrekord och Motorföraren har plockat ut några spektakulära byggen och projekt från eventet.

DE SOM VÄXTE upp med bilhobbyn på 1980-talet minns med all säkerhet Jönköpingsbon Berndt Karlssons spektakulära, tillika rosa, kustombygge på en Volkswagen bubbla – Pink Lady.

Den sopade rent bland pokalerna på de svenska bilutställningarna och kort därefter valde Bernt att uppfylla sin dröm och flyttade till soliga Kalifornien. I en container fick Pink Lady följa med. Bubblan med måsvingedörrar gjorde succé även där, och snart togs nya tävlingsregler fram, att endast amerikanska byggen fick tävla. Det var enda sättet att stoppa den tysktillverkade och Sverige-ombyggda bilen från de finaste prispokalerna.

Bernt klarade sig bra ändå, och blev snabbt ett känt namn bland amerikanska bilbyggare. Pink Lady såldes på eBay 2005 och var efter det försvunnen. Den hittades tillslut på ett privat museum i Colorado, där även exempelvis John F Kennedys begravningsbil stod uppställd.

Ägaren var långt ifrån intresserad att låta Pink Lady återvända till Sverige och Bilspport Performance & Custom Motor Show. Men till slut, efter 25 år från Sverige, kom en av världens mest kända Folkabubblor tillbaka för att visas upp för publiken. Naturligtvis var även kustombyggaren Berndt Karlsson på besök för att återse sin Pink Lady.

"LEAD SLED", eller blysläde på svenska, är en byggestil där bilen ska bli så låg som möjligt. Helst ska den inte vara nyare än -51 och gärna av fabrikatet Mercury.

Ett riktigt extremt bygge i den stilen är österrikaren Knud Tirochs Mercury Coupé -51, som han kallar Mercurius GTC. Knud har valt ett tema på rymden, eller kanske snarare rymdskepp. Förutom en klassisk taksänkning och breddning av karossen, har hela inredningen byggts om för hand, den senare i läder. Instrumenten är digitala med

strömbrytare från stridsflygplan. Stolarna har också inspiration från stridsflygplan och utvändigt är det förstås speciallack.

EN AV KRIMINALHISTORIENS mest kända bilar är nyligen återfunnen, och det av tidningen Bilspport Classic. Det handlar förstås om den blå Ford Mustang hardtop -71 som figurerade vid Norrmalmstorgsdramat 1973.

Vid gisslandramat krävde Janne Olsson att förbrytaren Clark Olofsson skulle flyttas från fängelset till Norrmalmstorg, där de sedan skulle fly i en snabb, fulltankad bil, samt tre miljoner kronor.

En av poliserna på plats erbjöd sin två år gamla Ford Mustang, som naturligtvis preparerades. Den fick en sändare, samt att bränslemätaren hela tiden visade full tank. Det senare med hjälp av ett gummiband.

Det blev aldrig någon biljakt, och på 1980-talet byggdes bilen om till dragracingbil innan den skruvades isär och glömdes bort.

Nu är målet att helrenovera Mustangen och ställa ut den på Norrmalmstorg under sommaren – 50 år efter dramat.

Showstopper är ett uttryck för något som kammar hem allt i prisväg. I år blev det en pickup, närmare bestämt en Chevrolet Nomad -57. Lexus-grön i lacken med matchande inredning i rött. Bilen är full av detaljer, allt enligt byggaren Anders Hanssons egen vision. En ödmjuk Anders berättar att bilen faktiskt är byggd i garaget på en vilatomt.

NÅGRA AV PRISERNA på mässan blev Peoples Choice Custom, Boyd Coddington Award, Berndt Karlsson Award, Jurys Choice och Best Interior. Och den prisvinnande Nomaden kommer inte att fraktas på ett släp.

– Inte, säger Anders. Den är byggd för att åka mellan Stockholm och Rättvik.

Chansen finns alltså att du kommer att kunna se den spektakulära pickupen på vägen.

Årets Bilspport Performance & Custom Motor Show blev närmast en succé även för arrangören med topp tre bästa deltagarsiffran genom tiderna – 90 195 besökare. Bil- och motorintresset är starkt i Sverige.

MIKAEL LINDBERG

NÄRA PUBLIKREKORD. Under påskhelgen vallfärdade bil- och motorintresserade till Skandinavians största bilmässa. När de sista besökarna lämnat, kunde en nöjd arrangör räkna ihop 90 195 besökare.

PÅ BESÖK. Spektakulära Folkabubblan Pink Lady sopade rent på Sveriges utställningar under 1980-talet och följde sedan med byggaren Berndt Karlsson till USA – och vann fler priser. Där försvann den, men återfanns hos en privat samlare. Nu återvände Pink Lady för ett Sverigebesök, 25 år senare. Och vad Berndt en gång köpte Folkan för? Han gav 800 kronor på en bilskrot.

känd påskmässa

Custom
MOTOR SHOW
• EST. 1971 •

FOTO: JOACHIM CRUUS

SHOWSTOPPER. Flest priser tog den här Chevrolet Nomaden från -57. Mest förvånad blev nog byggaren, Anders Hansson, som gjort iordning bilen i sitt villagarage. Och den ska köras, Anders pendlar mellan Stockholm och Rättvik.

DRAMATISK BIL. Tidningen BilSport Classic, med Magnus Karlsson i spetsen, har letat rätt på den Ford Mustang som skulle blivit flyktbilen vid Norrmalmstorgsdramat 1973. Bortglömd i många år, ombyggd till dragracingbil, ska den nu helrenoveras och ställas ut på Norrmalmstorg under sommaren – 50 år efter dramat.

RYMDINSPIRERAD. Österrikaren Knud Tirochs Ford Mercury från -51 är ett custombygge som drog många blickar till sig, och priser. Temat för bygget var rymden. Vad sägs om stolar och strömbrytare som i stridsflygplan, en sänkt och breddad kaross samt en V8-motor under huven som levererar 550 hk?

MHF-radion satsar på nya gäster under våren och sommaren

MHF Gävle sänder varje vecka programmet MHF-radion. Lyssnarna har chansen att lösa musikkrysset och höra intressanta intervjuer. Några av vårens inslag: intervju med trafiklärare om A-traktorer, temadag på högstadiet och goda råd om däckbyte från en bilbesiktning.

MHF GÄVLE SÄNDER radioprogrammet MHF-radion varje onsdag. Programmet sänds i närradion Radio Gävle på frekvensen 102,7 och programmen finns på mhfgavle.se

MHF Gävles ordförande Ove Sandert är programledare och hans fru Vicky Sandert är tekniker. Ove och Vicky Sandert knåpar ihop ett eget musikkryss till varje program. Ibland intervjuas gäster och det sänds reportage i MHF-radion.

Under våren intervjuade Ove Sandert trafikläraren Mia på Ansans trafikskola. Hon svarade på frågor om A-traktorer och mopdbilar.

– Mia tycker att dagens AM-utbildning är bra för de ungdomar som ska köra moped, men inte tillräckligt bra för dem som ska köra fyrhjulinga motorfordon, säger Ove Sandert.

HÖSTEN 2022 PRESENTERADE Transportstyrelsen förslag till nya regler för A-traktorer, där ingick bland annat skärpta krav på AM-utbildningen.

PROGRAMMAKAR(E). MHF Gävles Ove Sandert och Vicky Sandert har intervjuat nya gäster till MHF-radion under våren.

RADIOTEAM. MHF Gävles Ove Sandert och Vicky Sandert har intervjuat nya gäster till MHF-radion under våren. Här intervjuades polisen Benjamin Sjöberg sommaren 2021.

– Vi ska försöka att få tag på någon person på Transportstyrelsen som vi kan ställa frågor till om AM-utbildningen, berättar Ove Sandert.

MHF GÄVLE VAR under mars med på en temadag om alkohol, droger och trafik för niondeklassare i Valbo. MHF Gävle hade en station på temadagen där eleverna fick provåka krocksläde och vältebil samt se utställningen Uppvaknandet.

– Det var en väldigt intressant temadag med olika föreläsare. En tjej berättade om hur det är att växa upp med en bror som har ett missbruk, berättar Ove Sandert.

– Till MHF-radion gjorde vi reportage och intervjuade elever och föreläsare.

I ett av vårens program svarade Bilprovningen på frågor om däck och besiktning.

Vad brukar ni få för respons från lyssnarna?

– Det är jätteroligt att det finns två grup-

per med dagverksamhet i Sandviken och i Gävle som brukar ha som en aktivitet att lösa musikkrysset, säger Ove Sandert.

– De brukar höra av sig med positiv respons. Häromåret kontaktade de oss och tyckte att det var jättebra att vi informerade om cykelhjälm.

UNDER SOMMAREN 2021 körde MHF-radion Ta Paus-radio och förra sommaren gjorde MHF-radion politikerutfrågningar inför valet 2022. Den här sommaren kommer programmet att ha ett uppehåll under juli.

– Den 5 augusti kommer premiärprogrammet av MHF-radion att spelas in live under en familjedag, berättar Ove Sandert.

– Musikkrysset kommer att sändas live på plats.

På familjedagen kommer MHF Gävle låta besökarna prova aktiviteter som vältebilen, krocksläden och promilleglasögon.

MARI HAGLUND

”En tjej berättade om hur det är att växa upp med en bror som har ett missbruk.”

Ove Sandert, programledare, Radio MHF

Alu-Flex Hundbur Helt i Aluminium

Varför inte den bästa?

5-års garanti att buren är helt skrammelfri.

2-års tillverkningsgaranti.

Tillverkas efter hundens storlek för ökad trafiksäkerhet.

Tät botten med kanter runt om.

Lätt att städa och hålla ren.

Kan skräddarsys till de flesta bilmodeller.

Smide & Montage AB

Telefon: 0120-41030

E-post: info@alu-flex.se

Hemsida: www.alu-flex.se

När det gäller bildelar

LAGA

Tänk Begagnat Först

Besök oss på www.laga.se

POLAR-SERIEN

SKUMMANDE RENT
MED AUTOGLYM

NYHET!
NU MED
TVÄTTHANSKE &
SKUMKANON!

FÖRTVÄTT
TVÄTT
SKYDD

POLAR-SERIEN
APPLICERAS MED
HÖGTRYCKSTVÄTT

www.autoglym.se
www.krefting.se

Rattfylleritips och civilkurage i fokus på Trafiknykterhetens Dag i maj

Årets teman för Trafiknykterhetens Dag är rattfylleritips och civilkurage. Utmärkelsen Årets Trafikhjälte kommer att delas ut.

I ÅR ARRANGERAS Trafiknykterhetens Dag den 25 maj. Precis som tidigare år samarbetar MHF med besiktningföretag. Priset Årets Trafikhjälte kommer att delas ut tillsammans med Körkortonline. Då kommer behovet av rattfylleritips och civilkurage att särskilt lyftas fram.

– Vi vill se ett ökat civilkurage från allmänheten, när det gäller att tipsa polisen om misstänkta rattfyllerister. Det handlar om att rädda människoliv, säger MHF:s projektledare Tomas Jonsson.

– En till två personer i veckan dödas i alkohol- och drogrelaterade trafikolyckor. Ett 20-tal personer skadas svårt varje vecka till följd av rattfylleriolyckor.

20 procent av trafikolyckorna i Sverige

är orsakade av alkohol eller droger, enligt Trafikverket.

Polisen upptäcker rattfyllerister via rutinmässiga nykterhetskontroller (slumpmässiga utandningsprov), tips från allmänheten, genom riktade kontroller och på avvikande körbeteende.

Andelen rattfyllerister som grips efter tips från allmänheten har minskat med 90 procent under de senaste 20 åren. Polisen får in allt färre tips om misstänkta rattfyllerifall.

I SAMBAND MED Trafiknykterhetens Dag delar MHF ut utmärkelsen Årets Trafikhjälte i samarbete med Körkortonline. Priset går till någon som utmärkt sig för att ha visat civilkurage, stor bragd och handlingskraft i risk- och olycksituationer i trafiken.

Till Årets Trafikhjälte 2022 utsågs Jens Martinsson från Varberg som stoppade en rattfyllerist och visade prov på stort civilkurage.

MARI HAGLUND

TRAFIKHJÄLTE. Förra året korades Jens Martinsson till Årets Trafikhjälte. Utmärkelsen kommer att delas ut på Trafiknykterhetens Dag i år den 25 maj till en ny vinnare.

Vår nya Kundgaranti gör din besiktning enkel, trygg och trevlig.

En besiktning hos Opus ska vara enkel, trygg och trevlig. Därför har vi tagit fram en Kundgaranti för dig. Lever vi inte upp till den bjuder vi på nästa besiktning. Läs mer om vår Kundgaranti på opus.se

Boka tid och hitta närmaste station på opus.se

OPUS | Bilprovning

Opus Bilprovning - Enkelt. Tryggt. Trevligt.

KABE MADE IN SWEDEN

Besök vår virtuella mäsä på kabe.se

Smart komfort året runt

Vår strävan är att alltid ligga steget före med teknik och komfort utöver det vanliga. Med funktioner som höjer livskvalitén var du än befinner dig. Vi lägger mycket arbete på att ständigt utveckla våra husvagnar och husbilar, att alltid ligga i framkant. För att kunna erbjuda dig som KABE-ägare det allra bästa – en husvagn eller husbil som håller högsta standard och exklusiv känsla inifrån och ut. Modellår 2023 presenterar KABE flera spännande nyheter – missa inte årets nya KABE husvagnar och husbilar.

Välkommen hem till din KABE.

Alltid steget före

KABE

   kabehusvagnarhusbilar
Hitta din återförsäljare på kabe.se

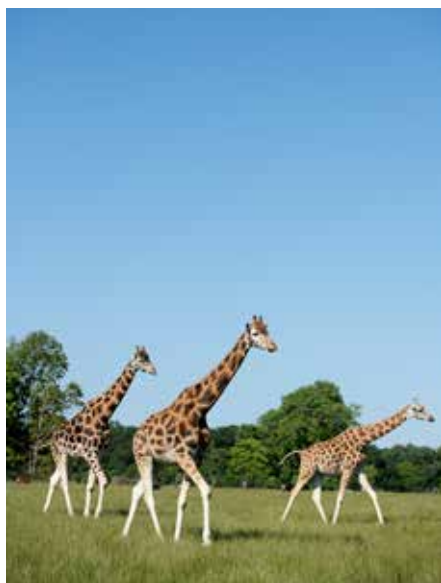

Skovtårnet Camp Adventure bjuder på en 600 meter lång promenad till toppen varifrån man kan se ända till Sverige.

Liselunds slott står med valmat grästack och en ma

Upptäck Danmarks mat

Knuthenborg safaripark.

FOTO: LOLLAND-FALSTER

Så här kan det se ut när det är lunchdags på Den Grønne Verden i Søllested.

Pomle Nakke i Hesnæs.

FOTO: LOLLAND-FALSTER

Morgenmad på Ba kost som vi säger

Svenska Tält i Dorotea AB
Timmervägen 5
917 32 Dorotea
0942-10815
info@svenskatalt.se
www.svenskatalt.se

Mätanpassade Sidor & front till Er husbilsmarkis

gnifik slottspark. Övernattning och middagsservering erbjuds också.

FOTO: CENNETH SPARBY

Vilda klintkuster, stjärnskådning och klassiska badhotell är några av ingredienserna under en bilresa längs danska sydkusten. Här finner du öar med milt klimat och en rejäl portion danskt "hygge".

DAGS FÖR SOMMARENS bilsemester ut på kontinenten. Efter Öresundsbron tar det knappa två timmar att nå färjeläget vid Rødby, för vidare färd mot tyska Puttgarden.

Men varför inte skynda långsamt och passa på att upptäcka Själlands sydkust, med öarna Møn, Lolland och Falster? En sällsam trio som lockar med guldgula sandstränder, badpensionat och genuin dansk matkultur.

Börja med ett lunchstopp vid Rønnede kro, knappa åtta mil från Köpenhamn längs E20 och E55. Här serveras klassiska danska smörrebröd och helstekt rödspätta med remouladsås i mer än 200 år gammal värdshusmiljö.

FRÅN RÖNNEDE ÄR DET nära till Camp Adventure och Skovtårnet, mitt i den skira bokskogen vid Gissfeld Kloster. Ett stycke vild natur som blivit ett av Danmarks mest populära utflyktsmål.

Här kan man prova på höghöjdsbanor uppe bland träden, och Nordens längsta linbana.

Men den största anledningen till områdets popularitet är Skovtårnet. Ett omskrivet projekt som redan inför öppningen år 2019 vann pris för den nyskapande arkitekturen. Så det är bara att njuta av den 600 meter långa promenaden i spiraler upp till toppen, där man vid klart väder kan skåda Malmö och den skånska sydkusten. Skapelsen liknar ett vridet timglas och är tillverkat av stål och trä. Rampen består av

och arkitektur

ndholm Hotel. Eller fru-
i Sverige.Färskt och
fräscht.Färskt och
fräscht.

Rønnede kro levererar och imponerar.

Flatmo
Textila inredningar

**DYNOR - RESÅRMADRASSER
BÄDDMADRASSER - MATTOR**

www.flatmo.se 0696-400 95 info@flatmo.se

massiv ek. Själva vandringsleden till foten av tornet går dessutom på lättvandrade träddäck.

– Time Magazine har listat tornet och platsen som en av världens 100 bästa att besöka, säger en leende Jesper Mathiesen, som driver Camp Adventure.

Detta tack vare själva vandringsupplevelsen och utsikten från toppen av den 45 meter höga tornet, där man vid klart väder kan skönja Turning Torso i Malmö.

– En klar succé, där vi hade mer än 100 000 besökare redan invigningsåret 2019.

Det går även att övernatta på Camp Adventure. Trähyddorna smälter väl samman med bokskogen, med stilfull och rustik inredning vid en liten damm. I hägnet strax bredvid betar kron- och dovhjort.

MØN NÄSTA. En sägenomspunnen ö med dramatisk natur. För Møns 70 miljoner år gamla kritklippor sträcker sig längs en sju kilometer lång strandlinje, och stupar rakt ner i havet. Säreigna formationer som sakta men säkert vittrar sönder, och ibland skapar rejäla ras. Som i slutet av januari 2007,

Svindlande vyer vid Møns Klint.

Färjan Ida mellan Bogö och Stubbeköping är Danmarks äldsta färja.

Fina ställplatser vid Bandholm och havet.

Eura Mobil Profila

PREMIUM+
(Ingår b.l.a.: Mercedes-chassi, 170 hk, automatisk växellåda, ALDE, 10 års täthetsgaranti)

Upptäck våra välutrustade husbilar från Eura Mobil, McLouis & Karmann Mobil! Välkommen in!

McLouis MC4 273

ALL INCLUSIVE

(värde: 75 000,-)

Ingår b.l.a. cykelställ, TV, elektrisk golvvärme, markis, solcell, m.m.

BORÅS Stormgatan 7
KARLSTAD Bråtebäcksvägen 30
KUNGSÄNGEN Mätarvägen 3B
LOMMA Järngatan 39
UDDEVALLA Kurödsvägen 22
VALSKÖG Arbogavägen 314

033-24 90 40
054-15 15 90
08-410 790 90
040-30 49 00
0522-64 65 90
0221-76 00 55

Autohallen
Husbilar.se

FOTO: CENNETH SPARBY

Villa Huno på Mön.

då rasmassor av sand, lera och sten skapade en ny halvö.

Möns klint är dessutom ett Unesco-biosfärområde som bjuder på en av norra Europas bästa platser för stjärnskådning. För här är ljusföroreningarna få, vilket gjort att området blivit först i Norden med att ha blivit en certifierad "Dark Sky Park".

VILLA HUNO LIGGER nära klinten, och hit söker sig stjärnskådare i mängd under sensommar och höst. Det lilla designhotellet med nyskapande arkitektur, finner du vid en liten sjö, med havet nära inpå.

–Vi tävlar med Lappland om att vara mörkast i Skandinavien, säger Sten Jakobsen, som serverar under middagen i den lilla restaurangen, som räknas till en av öns bästa.

Det är en sparsmakad meny som bjuds, med idel lokala råvaror. Inom räckhåll finns en mängd gårdsbutiker och odlare, som levererar kött, grönsaker och mejeriprodukter. För att inte tala om pinfärsk fisk och skaldjur från hamnen några kilometer bort.

Och efter middagen räcker det med att gå ner till sjön får att ta del av stjärnhim-

TA CHANSEN DU OCKSÅ!

EN CHANS PÅ
TUSEN.
ETT LOTTERI FRÅN MHF

SWISHA TILL
123 578 0515

Lottvärde

500 kr
1 000 kr
1 500 kr
2 100 kr

Vinst

250 000 kr
500 000 kr
750 000 kr
1 050 000 kr

Vad skulle du göra om du vann?

En chans på tusen är lotteriet som bara har tusen lottnummer, vilket ger en större vinstchans!

Ta chansen du också, och swisha redan idag!

Vinnande nummer ger 500 gånger insatsen, skattat och klart. Dragnings i oktober, januari, april samt augusti. Allt överskott går till MHF:s arbete för att ingen ska dö av rattfylleri.

Lotteritjänst 08-555 765 65 - lotteriservice@mhf.se

www.enchanspatusen.se

MED TILLSTÅND AV SPELINSPEKTIONEN

Registrera dig för Mina sidor och få 150 kr i rabatt på nästa besiktning*

Ta del av förmånliga erbjudanden, se dina besiktningssprotokoll och få inbjudan när det är dags för besiktning.

Registrera dig på bilprovningen.se/minasidor

 Bilprovningen

*Villkor för erbjudandet finns på bilprovningen.se/minasidor

Hesnaes hamn bjuder på fin camping, nära bageri, gårdsbutik och restaurang.

Sandstranden vid Marielyst.

Naturguiden Stig Natorp.

Trädgården på Den Gronne Verden är sannerligen prunkande.

Undersköna Möns klint.

Större spegel med större siktfält – säkrare!

Nytt spegelhuvud med reflex för bättre synlighet

Snygg och skyddande kåpa för spegelfästet

Säkrare
(och snyggare)
backspegel

Bra Vision

Scandinavia AB

www.bravision.se

Välkommen till Bredängs Camping Stockholm

Nära till
stad och bad

700 meter till Bredängs tunnelbanestation och 19 minuter till T-Centralen (City)
Högt och vackert belägen campingplats vid Sätterskogens naturreservat.
350 m från Mälärhöjdsbadet med sandstrand och badbrygga.
Under perioden maj - september går en reguljär ångbåt från Mälärhöjdsbadets brygga till Stockholms Stadshus eller Drottningholms Slott.

4-stjärniga servicehus | Vandrarhem och stugor | Servicebutik | Restaurang med rättigheter

Trådlöst internet | Bastu | Motionsslinga | Minigolf | Frisbeegolf | Utomhusgym | Hundrastgård

Bredängs Camping Stockholm

Stora Sällskapetsväg 60 | 127 31 Skärholmen | 08-97 70 71
bredangcamping@telia.com | www.bredangcamping.se

len, som verkligen imponerar denna klara augustiväll, med en skimrande vintergata och flera mäktiga stjärnfall.

NY MORGON MED en vandring ner till havet, där klippbranterna hukar sig över den smala stranden med klappersten. Här är det lätt att bli kvar länge för att njuta av vinden, vågorna och de kritvita klippmassiven.

Stigen vidare västerut går längs den nya vandringsleden "Klintekongens Rige", som utsetts till en av Europas bästa rutter för vandrare. Leden passerar 128 meter höga Dronningestolen, som är den högsta punkten längs klintkusten.

Väl framme vid Geocentret, ett interaktivt museum som berättar om Danmarks geologiska historia, väntar naturguiden Stig Natorp.

Han kan det mesta om geologin kring Møns klint, och berättar om alla fossila fynd som går att finna längs stränderna.

– Jag ledsnar aldrig på att vandra längs stigarna och uppleva klipporna från nära håll. Och en sådan här dag när vindarna viner är det rätt mäktigt, säger Stig med ett skratt och visar samtidigt några fossiler han

FOTO: CENNETH SPARBY

Kronobergshed Vandrarhem och Kursgård

Kronobergshed passar bra för dig som vill bo i alkoholfri miljö och på ett välutrustat vandrarhem.

Vi finns mitt i den småländska naturen.

Vi erbjuder rum med toalett och i vissa fall egen dusch med plats för 2-4 personer.

Priser från 325 kr, barn från 7 år 150 kr.

Anläggningen passar även för kurser, konferenser och läger.

Vi ägs och drivs av Junis, UNF och JOGT-NTO i Kronoberg.

Medlemmar i nykterhetsorganisationer får rabatt.

www.kronobergshed.com • 072-524 00 52

*nya DYNOR
TILL DITT
FRITIDSBILORDON?*

Din kompletta leverantör av dynor, madrasser och bäddmadrasser till husvagn, husbil, mm.

Svenska Dynor AB

Åbyvägen 14, 915 96 FLARKEN
0722-08 33 29 • info@svenskadynor.se
www.svenskadynor.se

www.hobbycaravan.se

UPPTÄCK NYA HOBBY MAXIA 2023

Maxia 660 WQM

Maxia 495 UL

Maxia 585 UL

Hobby
BUILT FOR LIFE

grävt fram under morgonen.

Man kan även hitta bärnsten under strandvandringen.

Men akta dig för vågorna, som snabbt kan växa i styrka och storlek.

Liselunds slottspark är ett annat måste, vid norra änden av klinten, dit även den nya vandringsleden går. Ett miniatyrslott med ståtlig engelsk park. Perfekt för en picknicklunch. Här går det även övernatta och äta middag på slottshotellet.

RESAN FORTSÄTTER VIDARE mot Falster i väster, där vi tar färjan från Bogø till Stubbekøbing. En kort och behaglig tur på dryga kvarten. Vi skulle likaväl kunnat köra över bron längre norrut, men det är väl värt att åka med charmiga Ida, en av Danmarks äldsta träfärjor som andas historia och nostalgi.

Vi kör sedan den lilla bilvägen söderut längs kusten, förbi Hesnæs hamn, med bageri, gårdsbutik, kafé och populär krog. Vidare till Pomle Nakke, ett litet gästgiveri på höjden av en klint med havet tätt inpå.

En halvtimme längre söderut med bilen ligger en av Danmarks vackraste stränder, Marielyst. Den mer än milslånga stranden

Dodekalitten på Lolland är ett de mer märkliga konstverken man kan beskåda.

HUSBILAR & HUSVAGNAR I LUDVIKA
FÖR ÖPPETTIDER: SE KURTSHUSVAGNAR.SE

KANON-KURT
45ÅR
AV TRYGGHET
1978-2023

**Behåll
sparpengarna!
Finansiera
med oss.**

**Välkommen till
mellansveriges
STÖRSTA
SORTIMENT**
Över 200 fordon i lager.
STOR INOMHUSHALL!

**Vi har öppnat
bilverkstad!**
Service & Reparation
av Husbil, Transportbil
och Personbil.

KANON-KURT
HUSBILAR & HUSVAGNAR

Snöåvågen 20 Ludvika | Tel: 0240-305 00

**Husvagns- och
husbilstransporter
över hela Sverige!**

KABE
TRANSPORT

Ring 070-33 68 666
cornelia.tidqvist@kabetransport.se

FOTO: CENNETH SPARBY

Arbetet med de tolv granit-skulpturerna som utgör Dodekalitten pågår fortfarande. Det påbörjades 2010 och beräknas vara färdigt 2025.

bjuder på långgrunt vatten, böljande sanddyner och tre välskötta campingplatser.

EFTER ETT BESÖK I den gamla handelsstaden Nyköping på Falster kör vi vidare över bron till Sundby på Lolland. Ön kallas ofta Danmarks kornbod, för här är bondgårdarna välmående, omgivna av vidsträckt sädesfält samt frukt- och trädgårdsodlingar i mängd. Och det är lätt att bli betagen av alla slingrande vägar genom landskapsidyllen. Som gjorda för en vilsam bilsemester.

Dessutom bjuder ön på konst och kultur med mångfald, bland annat i form av Fuglsang museum i Toreby. En byggnad med

VELODROMLOPPET GRAND PRIX

16-18 JUNI 2023 GELLERÅSEN ARENA

Historisk RM för Formelbilar, Standardbilar
samt Sportvagnar

Naturskön familjecamping vid Florsjön,
drygt en mil väster om Söderhamn

0270-42 52 33
info@mohedscamping.se

FOTO: SOPHIA BERGHOLM

PRO-USER CYKELHÅLLARE DIAMANT SG

Denna pålitliga cykelhållare är lämplig för transport av två cyklar och är främst utvecklad för elcyklar. Cykelhållaren är lätt att bära och lagra tack vare det praktiska fällningssystemet och inkluderat förvaringsskydd. Diamant SG2 monteras snabbt och enkelt på dragstången med en patenterad, låsbar snabbkontakt. Belysning med en kombinerad 7/13-polig (Jaeger) plugg ingår och är utrustad med dimljus och bakljus (med 13-polig kontakt).

- Bagageutrymmet är alltid tillgängligt tack vare en lättanvänd lutningsmekanism.
- Cyklarna hålls fast i breda, stabila hjulhållare av aluminium.
- Förvaringsväska ingår.
- Cykelhållaren har en låsbar snabbkontakt.

T02-101A cykelhållare 2-cyklar.

Mått:(BxHxD) 115x67x54 cm / hopfälld: 30x67x55,5 cm

T02-101B cykelhållare 3-cyklar.

Mått: (BxHxD) 115x67x74 cm / hopfälld: 30x68,5x77,5 cm

Handla tillbehör via KAMA Order to Store

Beställ på nätet och hämta varan i din KAMA-butik.

Fraktfritt! Över 10 000 artiklar ett klick bort!

www.kamafritid.se

KAMA
FRITID

ecster

Faktura Delbetala

Gert Lünekilde, trädgårdsfantast och odlare.

Ulla Nilsen brukar ta ett bad tidigt varje morgon.

Körsbärsodlaren Harald Krabbe.

djäv arkitektur av modernt snitt, och med dansk konst från 1700-talet fram till i dag.

DET MEST SÄREGNA inslaget på Lolland är nog Dodekalitten. Ett konstverk som påbörjades 2010 och förväntas avslutas 2025. När verket är klart ska det bestå av tolv granit-skulpturer, som står vända mot varandra i en vid cirkel. Platsen är magisk, i synnerhet vid solnedgången, med havet i fonden.

På Lolland odlas även vindruvor och körsbär i mängd, tack vare det milda klimatet och alla soltimmar. Vill man smaka på körsbärsjuice av högsta klass är ett besök på Frederiksdal gods att rekommendera.

Här skapar entusiasten Harald Krabbe ekologisk juice av sura körsbär. En satsning som gett eko inte bara i Danmark.

Trädgårdsälskaren får sitt lystnämte på Den

”Vår verksamhet bygger på romantik, nostalgi och respekt för gamla odlingsmetoder som jag växte upp med.”

Gert Lünekilde,
trädgårdsfantast
och odlare

Grønne Verden, där Gert og Asger Lünekilde, far och son, förverkligat sin dröm om biodynamisk odling, med gårdsbutik och restaurangen Spiseriet. En verksamhet som dock gör en längre paus under 2023.

– Vår verksamhet bygger på romantik, nostalgi och respekt för gamla odlingsmetoder som jag växte upp med, berättar Gert där han guidar runt i grönsakslanden.

Asger svarar för matlagningen och skapar färgstarka rätter på allt det som odlas. Här är det nära från jord till bord.

ÖVERNATTAR GÖR DU allra bäst på Bandholm hotel. Ett klassiskt badhotell med prisad restaurang. Hit kommer gästerna för att bara vara och ta ett dopp vid Danmarks äldsta kallbadhus, tillsammans med andra morgonpigga bybor. För i Bandholm är det

tradition att bada, säger Ulla Nilsen.

– Jag brukar komma hit vid sex på morgonen, oavsett årstid. Ett sätt att stärka kropp och själ.

Det är bara att hålla med, trots att badtemperaturen ligger på ynka 15 grader.

HON TIPSAR OSS OM att även besöka Knuthenborg safaripark, som ligger vid infarten till byn. Slottsparken, som är Nord-europas största, lockar bland annat med giraffer, zebror, noshörning och sibirisk tiger.

Från Bandholm kan man dessutom ta färjan vidare till sommaridyllen Askø, en av Sydhavsöarna i Smålandsfarvandet.

Så visst finns det att göra på Lolland innan färden går vidare mot Rødby och färjan till Puttgarden.

CENNETH SPARBY

TA EN KLIMATSMART
#SWEMESTER

Att semestra med campingfordon är ofta det klimatsmartaste alternativet

En familj med fyra personer kan under en vecka minska sitt klimatavtryck med 50% jämfört med personbil, buss och tåg i kombination med hotell.

Besök www.mobiltboende.se för mer tips och inspiration samt för att klimatberäkna din semester.

Campingfordon,
det klimatsmarta
alternativet

ADRIA

Det finns en *Adria* för alla.

UPPLEV SVERIGES MEST SÅLDA HUSVAGN!

 www.adria.se

Hitta din nya Adria här!

Husvagnar

Husbilar

Vans

Landskapsidyll på Mön.

FOTO: CENNETH SPARBY

KORTFAKTA:**NY JÄTTETUNNEL FÖRKORTAR RESTIDEN**

- Om några år kommer man att kunna köra motorväg hela vägen från Sverige till Tyskland. Den nya Fehmarn Bält-tunneln kommer att gå under sundet mellan den nordtyska ön Fehmarn och danska Lolland i Östersjön. En förbindelse som ska vara invigd år 2029.
- Den 18 kilometer långa tunneln kommer att gå så långt som 40 meter under havet och

täcker ungefär samma sträcka som färjelinjen Rødby–Puttgarden. Det handlar om världens längsta kombinerade väg- och järnvägstunnel.

- Tanken var från början att bygga en bro, men för drygt tio år sedan togs beslutet att satsa på en tunnel. Och nu är arbetet i full gång. Ett projekt större än Öresundsbron och Stora Bältbron tillsammans.

LITE MER OM:**ÄNNU FLER SEVÄRDHETER**

- Det finns mycket att se och göra längs den danska sydkusten och öarna Møn, Falster och Lolland, som du når på ett par timmar från Öresundsbron. Vill du få tips om boende, aktiviteter, krogar, gårdsbutiker och kaféer, se följande länkar:

www.southcoastofdenmark.com

www.visitlolland-falster.com

Hotel Saxkjøbing.

FOTO: DANIEL VILLADSEN

UNDERHÅLLSFRI KONTAKT MED STOR VALFRIHET

Elkontakten P12 har en robust och tät konstruktion som ger en bekymmersfri användning år efter år. Hela 12 stift ger dig stora valmöjligheter för din husvagn som backstrålkastare, elbromsar eller backkamera för hög säkerhet.

DIAB P12 KOMPABILITET: 12-24 volt elsystem. **POLER:** 12
JORDNING OCH LADDNING: Pol 1 & 12 **INGÅNGAR FORDON:** 2
INGÅNGAR SLÄPVAGN: 1-2 **MONTERINGSYTÅ:** 65x75mm (bxh).

DIAB.se

DJURLE INDUSTRI AB

TEL: 0470-380 50

FAX: 0470-380 90

E-POST: ANDERS@DIAB.SE

Dags för vårstädning

GDS-TVÄTT. En gör-det-själv-hall, helst med billyft, är perfekta stället att tvätta bilen i egen regi. Här tas spillvattnet omhand på rätt sätt, istället för att rinna ut i naturen.

FOTO: MIKAEL LINDBERG

Efter vintersäsongen är det trevligt med en rejäl rengöring av bilen. In-torkat salt och asfaltprickar ska bort och samtidigt kan man passa på att laga stenskott i lacken. Gör man jobbet själv, är det lämpligast att åka till någon gör-det-självstation. Eller så lämnar man bort bilen till en professionell rekondfirma.

UNDER 2022 UTFÖRDES omkring 30 miljoner biltvättar över landet. Runt hälften av dem skedde hemma på gatan. Det enligt statistik från Hållbar biltvätt.

Runt 15 miljoner biltvättar på gatan blir många miljoner liter orenat vatten som rinner ut i dagvattnet. Man bör naturligtvis tvätta sin bil i en tvätthall med reningsutrustning, eller åka till någon GDS-hall. Alternativt anlitas en rekonditioneringsfirma

”Ta en bit i taget på bilen.”

Per Ekström,
Millennium bilvård

som har både rätt utrustning och kunskap för jobbet.

Gör-det-självaren behöver rikligt med vatten, helst med högtryck, samt någon form av kallavfettning. Bilschampo, hink, svampar, diskborste och trasor är en god början.

LÅT AVFETTNINGEN VERKA på lacken några minuter, spola därefter av bilen. Sedan är det dags för schampo och svamp. Tvätta uppifrån och ner och använd svampen i bilens längdriktning. Gnugg på ett ställe ger irriterande polerrosor i lacken. Sist tvättas fälgarna med disk- eller flaskborste. Använd sedan rikligt med vatten och skölj rent bilen.

För extra glans och skydd kan ett enkelt sprayvax läggas på bilen. Det kan göras på blöt eller torr bil.

– Ta en bit i taget på bilen, berättar Pär

Ekström på Millennium bilvård. Alltså taket för sig, dörrar för sig och så vidare. Torka sedan varje del med en mikrofiberduk innan nästa del sprayas.

EN BRA MIKROFIBERDUK är tjock med upp-rättstående ”hår”, och håller länge, men hur tar man hand om den?

– Enkelt, svarar Pär. Den kan tvättas i tvättmaskin, torkas och läggs sedan i en skyddande påse till nästa tvätt.

Sprayvaxer håller några veckor upp till månader, beroende på hur mycket bilen används. Vill man ha ett mer ordentligt lackskydd, är det bilrekonditionering som gäller. Självklart ingår en rejäl tvätt först.

– Vi använder ett keramiskt lackskydd från Japan som är framtaget för nordiska förhållanden. Det krävs certifikat för att få använda det, berättar Pär.

MIKROFIBRER FÖR TORKNING. Den här bilen ska få en lackbehandling och behöver därför torkas ren. En mikrofiberduk av god kvalitet gör jobbet enkelt. Den används även om vanlig vaxspray skulle läggas på efter tvätt.

De som även vill städa av bilen invändigt, kommer långt med dammsugare. Till paneler funkar det bra med vanlig grovrengöring för hemmet. Fönsterputs för rutorna, och missa inte att dra ner sidorutorna för att komma åt övre kanten.

En sista vända med sprayvaxet kan göras på fälgarna, då blir de lättare att hålla rena.

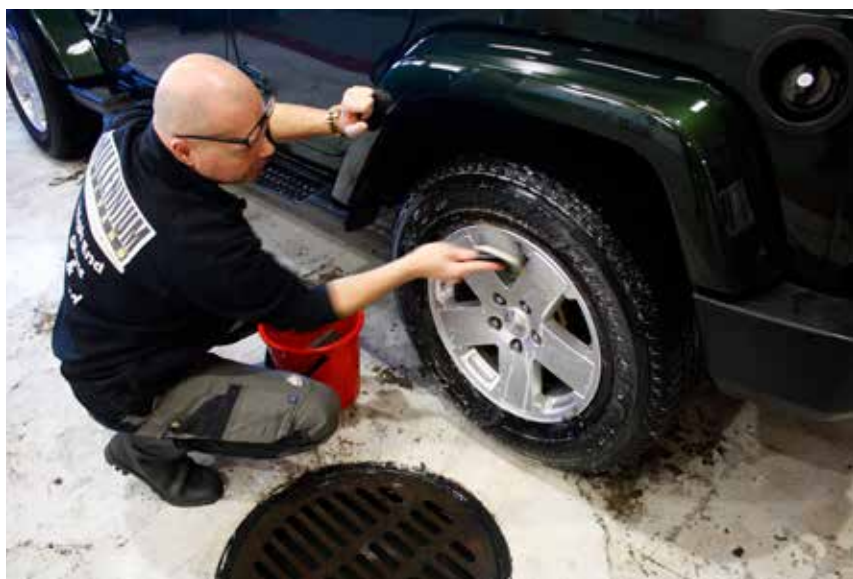
MED TANKE PÅ ALL elektronik i motorrummet, undviker vi en motortvätt. Det lämnas till de som kan. Vad vi däremot kan, är att lägga på någon passande svärta på bilens plast- eller gummidetaljer. Ansluter området till bilens lack, kan man först lägga lite maskeringstejp för att slippa spill på lacken.

Avslutningsvis kan även däckglans läggas på däcken. Då får de tillbaka det svarta utseendet, eller än blankare, än när de var nya.

Hur mycket tid och pengar som läggs på bilvården är naturligtvis upp till var och en. För de som inte åker till någon rekondfirma, ta er åtminstone till en plats avsedd för biltvätt med vattenrening och oljeavskiljare.

MIKAEL LINDBERG

FOTO: MIKAEL LINDBERG

FÄLGTVÄTT. Efter att karossen tvättats med svamp och bilschampo, får fälgarna vård. En diskborste, eller mjukare, fungerar perfekt och här rinner smutsvattnet rakt ner i en reningsanläggning.

KERAMISKT SKYDD. De små flaskorna må se oansenliga ut, men innehållet ger både skydd och lyster för lacken. Just det här keramiska skyddet kräver certifikat och är inget man kommer åt som privatperson.

FAVORITMASKINER. Pär Ekström på Millennium bilvård visar upp några av maskinerna som används. I bakgrunden hänger mikrofiberdukar åtskilda, beroende på vad de använts till.

LÄTTMONTERAT OCH AVTAGBART SOLSKYDD

Prisexempel
Komplett
paket - 5 rutor
1595:-
Inkl frakt

BÄTTRE ÄN SOLFILM!

SOLARPLEXIUS® är marknadens snabbaste och mest lättmonterade solskydd för bilar. Materialet är okrossbart och skivorna kan böjas. Monteringen gör du själv på 15 minuter och solskyddet kan enkelt plockas bort vid behov. Inget vatten, inget klister, inga bubblor, inga repor.

Perfekt resultat varje gång!
Vi har över 500 000 nöjda kunder i hela Europa.

**Minskar solens strålning med 90%, sänker temperaturen.
Ger ingen insyn och minskar risken för bilinbrott.**

 Svensk uppfinning
Tillverkas i Linköping

 Fri frakt

 Enkel montering
på 15 minuter

Kundtjänst
013 - 870 41

 SOLARPLEXIUS®

Beställ på www.solarplexius.se

Besök oss på

KÄNSLA AV KOJA. Våningssängen är placerad långts bak till vänster och mysfaktorn lär tilltala många juniorer med lågt till tak och en vägg som ger lite känsla av en koja.

KYL MED FRYS. Ett kylskåp på 177 liter med ett separat mindre frysskåp.

Det finns mycket som talar för att idén med en husvagn är idealisk för barnfamiljen. Det handlar om friheten att välja resmål med kort varsel, men framför allt handlar det om trafiksäkerhet. Ska man åka på campings- emester med två till tre barn är det viktigt att veta att de sitter säkrare i en personbil som drar en husvagn än de gör i de flesta husbilar. Därför har vi nu valt att titta närmare på en så kallad barnkammarevagn.

KNAUS HAR EN SERIE kompakta husvagnar som går under namnet Sport. Lätta vagnar med lågt luftmotstånd, vilket betyder lägre drivmedelsförbrukning och lägre krav på dragbil.

Vagnen vi har tittat har en totalvikt på 1,4 ton, vilket betyder att den kan dras av mindre bilar och till och med vissa elbilar. Det betyder också att husvagnen kan dras på B-körkort med en bil som har högsta tillåtna totalvikt på 2,1 ton.

En bonus med lätta enkelaxlade vagnar är dessutom att de är smidigare att rangera och just den här vagnen har fyra väl tilltagna rangeringshandtag. Vagnen har även Knaus stabiliseringsdrag, vilket betyder att den är trygg på vägen även med en lättare dragbil.

VÄL INNE I VAGNEN hittar vi först en ganska traditionell planlösning med en bred dubbelsäng längst fram under det sluttande taket och det stora fönstret. Köket hittar vi omedelbart till vänster om entrédörren och mitt emot det, dinetten som är bäddbar för en vuxen eller två mindre barn.

Köket är välutrustat med trelågig gasspis och en liten diskho. Tyvärr saknas avläggningsytor så kocken får vända sig om och använda bordet som avläggningsyta. Lådorna under köksbänken är både stora och smidiga att hantera, men köket känns väl trångt.

Vagnen är byggd för maximalt fem personer, men

SNÅLT MED AVSTÄLLNINGSYTOR. Köksdel med trelågig spis och en liten diskho men inte mycket till avställningsytor.

GOD BELYSNING. Den främre dubbelsängen är föräldrarnas lilla privata koja framför köket. Bra skåp vid taket och bra belysning.

MYSIGA RESMÅL. Familjen på väg mot äventyret som kan vara havet, skogen eller till och

bordet är trångt redan för fyra och gången mellan bord och bänk är just minimal. Till höger om köksbänken finns ett separat mindre frysskåp och ett kylskåp på 177 liter. Inga problem för den som är kreativ. Duktiga ungar kan exempelvis få njuta bordet själva om de fixar frukosten och serverar föräldrarna vid sängen.

Det är med andra ord köket som blir lidande i kompromissen mellan storlek, vikt och antalet sängplatser. En kompromiss som man anpassar sig till ganska snabbt. Den blir en direkt nödvändighet när man vill få ut så mycket som möjligt ur en kompakt vagn och det gäller verkligen här där man får en barnkammarevagn med totalvikt på 1,4 ton.

Knaus Sport 500 KD

Kompakt boende

BRA NYBÖRJARVAGN. Knaus Sport 500 KD är byggd på ett AL-KO chassi med stabiliseringsdrag och den

de på två hjul

fungerar utmärkt både på småvägar och större vägar. En bra nybörjarvagn.

FOTO: STEFAN NILSSON

med en mysig resa till brittiska övärlden där det finns gott om campingplatser.

Toalettutrymmer ät i stället vinnare med en riktigt bra dusch. Nog så viktigt om man har ett par ungdomar med sig på resan. Duschen är avdelad från övriga toalettutrymmet med ett draperi, vilket betyder duschande barn kan samsas med tandborsande föräldrar.

Toalettutrymmet finns längst bak till höger med

en våningssäng för två mitt emot. Sängarna i våningssängen mäter 186 respektive 188 centimeter på längden och barnen kan i de flesta fall följa med även när de vuxit upp till ungdomar. Dubbelsängen fram mäter 206 på längden och 134 centimeter på bredden. En riktigt bra säng som vi tycker ger gott stöd utan att vara för hård.

KORTFAKTA

KNAUS SPORT 500 KD

Pris: Från: 365 600 kr.

Tjänstevikt: 1 213 kg.

Totalvikt: 1 400 kg.

Längd (inkl dragstång) /bredd/höjd: 731/232/257 cm.

Invändig längd/bredd/höjd: 528/216/196 cm.

Sovplatser: 5 (6 möjligt).

Bäddmätt fram: 206x134/122 cm.

Bäddmätt dinett: 196x95 cm

Bäddmätt bak: 188x70/186x76.

Färskvattentank: 45 l.

Kylskåp: 177 l.

AVGRÄNSAT MED DRAPERI. Riktigt bra och rymligt toalettutrymme med en rejäl dusch avgränsad med draperi.

Belysningspunkter finns runt om i vagnen och ovanför dörren. På den fronten saknar vi egentligen ingenting. Detsamma gäller överskåp i kök och främre sovrums. Bra och smidiga lucklås. Ungarna får dock ha det mesta i skåpen framme i vagnen och i garderoben. Den senare ger inte direkt utrymme för fem personers vinterutrustning, så här får man ta till bilen och stuvutrymmena under dinnetten.

VAGNEN ÄR UTRUSTAD MED Truma luftburen värme med elpatron och elektrisk golvvärme samt varmvattenberedare, vilket fungerar perfekt sommertid och ändå ganska bra uppkopplat mot el på en camping vintertid. Chassi är ett AL-KO chassi med deras stabiliseringskoppling.

Sammanfattningsvis ger den här vagnen mycket för pengarna, vilket naturligtvis är viktigt för en barnfamilj. Det kostar att leva upp till den klassiska svenska kärnfamiljen idag. Volvon har blivit dyrare, för att inte tala om villan. Vovven kräver också sin del i budgeten. Här finns i alla fall en vagn med plats för hela familjen, ett modernt och bra kök, samt en mysig och funktionell inredning.

TITTAR VI PÅ TOTALKOSTNADEN är det en stor fördel med den lägre vikten, vilket betyder att en mindre, lite äldre dragbil räcker. Det ställs inga stora krav på dragbilen med den här vagnen, så där kan man spara en del pengar att lägga på klassiska turistfällor som äventyrsbad, djurparker, tivoli och annat som kan behövas för att hålla krävande juniorer lugna och fina.

STEFAN NILSSON

EN PARADGREN. Förarmiljön har alltid varit en paradgren för Mercedes och det gäller även E-klass.

KORTFAKTA

MERCEDES E 220 D

ALL TERRAIN

Pris: Från 549 900 kr.

Skatt/år: 7 827 kr.

Motor: 2-liters rak fyr-cylindrig diesel.

Effekt: 200 hk/147 kW.

Vridmoment: 440 Nm.

Växellåda: 9-stegad automatlåda.

Prestan-

da: Topp-

fart: 229

km/h,

0–100

km/h: 8,4 s.

Längd/bredd/

höjd/axelavstånd:

495/186/150/294 cm.

Tjänstevikt/last/släp:

2 040/660/2 100 kg.

Garantier: Nybil 2 år,

vagnskada 3 år, bat-

teri 8 år, rostskydd

12 år.

Deklarerad bränsleför-

brukning, enl. WLTP:

6,6 l/100 km.

CO₂-utsläpp:

173 g/km WLTP.

TRYGG PÅ ALLA VIS. Mercedes E-klass som kombi med lite extra skogsmulleegenskaper som skärmbreddare och skydd under drivlinan.

FOTO: STEFAN NILSSON

Skogsmulle i kombiutförande

Det fanns en tid då en terränggående bil hade stenhårda bladfjädrar och spakar för att koppla in fyrhjulsdri- vningen. Senare började tillverkarna experimentera med fyrhjulsdrivna versioner av standardmodeller och de mer grovhuggna lösningarna försvann. En av dem är Mercedes E- klass kombi i AllTerrain-version som tar dig längre ut i skogen än de flesta kombimodeller.

EN ISANDE VÄSTANVIND drar in från Vät- tern och snön faller mer eller mindre ho- risonellt. Plog/saltbilarna kör i skytteltrafik mellan Jönköping och Linköping men det byggs ändå upp snödrivor tvärs över E4.

Högerfilen är bitvis i det närmaste ofram- komlig och som förare måste man hela ti- den försöka läsa väglaget och anpassa hastig- heten till snödrivorna. Det är aprilväder och just en sådan dag vi känner oss extra trygga i en bil byggd för alla väderlekar.

Mercedes kallar sin höjda fyrhjulsdrivna kombi för All Terrain, vilket är lite väl am- bitiöst. Vi skulle nog snarare kalla den för All Weather. Visst, den klarar mer terräng än en vanlig Mercedes-kombi, men all? För det krävs en G-klass eller en Unimog.

Mercedes E-klass i All Terrain-version är bilen för de som måste ut oavsett väder, men inte vill köra en suv. I vardagen är den

en två centimeter högre Mercedes-kombi, men under ytan finns en mängd avancerad teknik som ökar framkomligheten på dåliga, bortglömda skogsvägar och framför allt ökar stabiliteten på vintervägar.

Viktigast av allt när det gäller stabilitet och framkomlighet är att få ut kraften till alla fyra hjulen och att se till att de har kon- takt med marken även om den är ojämn. Mercedes har, till skillnad från de flesta an- dra tillverkare, valt en fyrhjulsdri vning där mesta kraften ligger på bakhjulen och fram- hjulen kopplas in vid behov. En tvåskivig koppling distribuerar kraften mellan axlarna så att 45 procent av kraften går till framax- eln om bakaxeln tappar greppet. Sensorer känner dessutom av om ett hjul börjar spin- na och bromsar det så att kraften går över till det andra hjulet på den axeln.

LUFTFJÄDRING ÄR STANDARD och det bety- der både riktigt bra komfort, framför allt på dåliga tjälkskadade vägar, men också möjlig- heten att öka markfrigången genom att höja bilen ytterligare två centimeter. Bra vid kör- ning på dåliga skogsvägar, men också bra när snön ligger djup.

Kombinationen av luftfjädring och bakhjulprioriterad fyrhjulsdri vning ger en körkänsla som i mångt och mycket påminner om just en klassisk Mercedes- kombi. Styrningen är neutral med tendens

till överstyrning vid hård körning på halt underlag. Luftfjädringen sväljer de flesta ojämnheter på ett mycket bra sätt och bilen känns både smidig och komfortabel. Tyvärr blir fjädringen stötigare när bilen höjs i ter- rängkörningsläget. Det beror på att luftfjä- dringen pumpas upp och blir hårdare. Den niostegade automatlådan, som är standard, märks överhuvudtaget inte om man inte ki- kar på varvräknaren.

Bränsleförbrukningen har Mercedes pres- sat ner till 6,6 liter diesel per 100 km, vil- ket är imponerande med tanke på att det rör sig om en bil som väger över två ton, är fyrhjulsdri ven, har 200 hästkrafter och ett lastutrymme på närmare två kubikmeter.

SAMMANFATTNINGSVIS är bilen en klassisk kombi med rejält lastutrymme och ett bak- säte fällbart i delning 40/20/40. Mercedes har tillverkat kombimodeller sedan sent 1970-tal och numera handlar det mer om förfining än revolutionerande lösningar. Da- gen E-klass-kombi är en extremt komforta- bel bil med riktigt bra framstolar, bra förar- miljö (när man vant sig vid vissa egna lös- ningar) och riktigt hög säkerhet. Bilen har högsta passiva krocksäkerhet och i princip alla möjliga förarstödsystem som autobroms, filhållare och varning för bil som kommer bakifrån när man öppnar sidodörren.

STEFAN NILSSON

+ Allhjulsdri- vning
Säkerhet
Dragbils- egenskaper

■ Hög skatt
Finns ej som laddhybrid
Hård fjädring i terrängläge

Välj trygghet för dig och din bil

Vänd dig till ett MRF-företag om du vill känna dig tryggare, på plats eller online. Hos oss får du den omfattande MRF-garantin och när du servar eller reparerar din bil får du MRFs reparationsvillkor, garantier och alla jobb fackmannamässigt utförda. Kolla på vår webb var du hittar närmaste MRF-företag.

www.mrf.se/privatperson

I trygga händer

HYR HUSBIL

Snabbt, enkelt och tryggt!

Kontakta oss för mer information!

KABE

RENTAL

036-39 37 25

kaberental.se

*Ha en riktigt
säker resa!*

Dräger

alkolås | alkotestare

DRAGER.SE

POWERED
by **KGK**

BMW 1-serie är körglad, men också trång och dyr. Vi tittar på BMW:s kompaktbil som begagnad.

DEN FÖRSTA 1-SERIEN kom hösten 2004 och hösten 2011 var det dags för en ny generation. Det är den senare som vi tittar närmare på här. Tre- eller femdörrars halvkombi är karosalternativen. Som coupé eller cabriolet heter bilarna 2-serien, trots att det handlar om samma basteknik. En facelift kom under 2015 och då gjordes också uppdateringar av motorerna.

Motorprogrammet är omfattande, här kommer en snabbguide: Minst bland dieslarna är 114d på 95 hästkrafter, sedan kommer 116d på 116 hästkrafter. 118d är mest såld, effekten 143 eller 150 hästkrafter, beroende på modellår. 120d har 184 eller 190 hästkrafter, 125d 218 eller 224 hästkrafter. Minst bland bensinmotorerna är 114i med 102 hästkrafter.

Snäppet upp är 116i på 109 eller 136 hästkrafter, beroende på modellår. Något starkare är 118i med 136 eller 170 hästkrafter samt 120i på 177 eller 184 hästkrafter. Mer prestanda ger 125i med 218 eller 224 hästkrafter samt toppversionerna M135i på 320 eller 326 hästkrafter och M140i på 340 hästkrafter.

KÖRGLÄDJE BRUKAR VARA ett av BMW:s kärnvärden och 1-serien är inget undantag. Våghållning, chassibalans och styrreaktioner är på toppnivå. Motorerna är starka och växellådan exakt i funktionen. Vissa exemplar har adaptivt chassi med reglerbara stötdämpare.

BMW är ensam om att ha en bakhjulsdriven bil i den här storleksklassen. Styrreaktionerna är fina, men bakhjulsdrift ger också nackdelar vintertid. Antisladdsystem är givetvis standard, men ändå är BMW:n lite halfotad på vinterväg. Vissa exemplar har fyrhjulsdraft, kallat X-drive. Det ger bättre stabilitet och framkomlighet vintertid. X-drive ger normalt 60 procent av drivkraften till bakhjulen och 40 procent till framhjulen.

Förarmiljön är typisk BMW, tydliga instrument och reglage aningen vinklade mot föraren. Logiskt, lättskött och snyggt. Framstolarna ger skön komfort på långfärd, men det kan vara besvärligt att kliva i eller ur bilen, oavsett om det är till fram- eller

+ Vägegensaper, förarmiljö, framstolarna.

- Insteget, baksäte, bakåtsikt.

baksäte. Insteget är lågt och krångligt. Bakåtsikten är begränsad. 1-serien är dåligt utrymmesutnyttjad, med relativt trångt baksäte. Bagageutrymmet sväljer 360 liter, godkänt för klassen.

1-serien fick fem stjärnor i Euro NCAP:s krocktest, men whiplashskyddet får underkänt av Folksam.

BÅDE NYARE OCH ÄLDRE 1-serien har haft problem med kamkedja och kamkedjesträckare, som kan haverera. Svagt rasslande ljud från kamkedjan är varningstecken. Låg oljenivå och många mil mellan servicetillfällena ökar risken för haveri. Kam-

kedjetrubbel är vanligast på tvålitersdiesel, men har också inträffat på andra motorer. Ett dyrt fel som varken garanti, goodwill eller försäkring täcker.

Andra förekommande fel har varit krånglande parkeringssensorer och sväröppnad motorhuv. Det senare åtgärdas med byte av låsmekanismen. En del elektronikbuggar av varierande slag har förekommit. På Vi Bilägares långtestbil från 2012 var det då och då fel på däcktrycksövervakningen. På vissa exemplar har fönsterhissarna krånglat i funktionen. Huggande koppling och spårkänsliga punkteringsfria däck är andra klagomål från ägarna. BMW har varit drabbade av en del inredningsstöder, detta

FYRA KONKURRENTER

AUDI A3 SPORTBACK 2,0 TDI

Registreringsår	2012
Kaross	Halvkombi/5d
Motor	2,0/140 hk
Dekl. förbrukning	4,4 l/100 km
Nypris - 12	226 500 kr
Bilprovningen	Medel (D)
Rost	Bättre än medel
Säkerhet	Medel (E)
Autolindex	Bättre än medel

+ Förarmiljö, köregenskaper. **-** Utrymme, elektro-nikfel, gnisslande bromsar.

+ Mest nöjda ägarna, smidigt hybridssystem. **-** Svårlastat bagageutrymme, surrig vid acceleration.

LEXUS CT 200H HSD 1,8 COMFORT

Registreringsår	2012
Kaross	Halvkombi/5d
Motor	1,8 l hybrid/136 hk
Dekl. förbrukning	3,8 l/100 km
Nypris - 12	272 700 kr
Bilprovningen	Ingen uppgift
Rost	Medel
Säkerhet	Bättre än medel (E)
Autolindex	Bättre än medel

FOTO: CHRISTIAN ELLMARK

behåll

gäller även 1-serien. Stölderna påverkar försäkringspremierna negativt.

TVÅ OLIKA ÅTERKALLELSER har gjorts, 2013 återkallades bilar på grund av fel i kretskort till bränslesystemet som kunde leda till brandrisk. 2017 har bilar tillverkade 2011 återkallats för fel på drivaxel. En auktoriserad verkstad kan se vilka bilar som är berörda och åtgärdade. Vissa BMW-modeller brukar vara eftertraktade som begagnade och 1-serien är ett bra exempel på det. Begagnatpriserna är relativt höga, 1-serien tillhör de dyrare i sin storleksklass.

CHRISTIAN ELLMARK, VI BILÄGARE

UTSTICKARE. BMW 1-serie var den enda bakhjulsdrivna bilen i Golfklassen. Nästa generation av 1-serien fick framhjulsdrevning från 2019.

1. Förarmiljön är på BMW-vis både tydligt och snyggt utförd.
2. Framstolarna är mycket bekväma, men istället dit är krångligt.
3. Baksätet är trångt och svårt att komma in till.
4. Bagageutrymmet sväljer 360 liter, normalstort för klassen.
5. En facelift 2015 innefattade bland annat nya baklampor.

LITE MER OM:

TEKNISK DATA BMW	116i 136 hk	120d 184 hk
Längd/bredd, cm	432/177	432/177
Tjänstevikt/maxlast, kg	1 363/455	1 420/455
Max släpvtikt, kg	1 200	1 200
Antal cylindrar/slagvolym cm³	4/1 598	4/1 995
Effekt kW/hk	100/136	135/184
Toppfart, km/h	210	228
0-100 km/h, s	8,5	7,2
Bränsle, l/100 km	5,7	4,5
CO ₂ , g/km	132	119

REPARATIONSKOSTNADER

Material och arbete. Prisuppgifter från verkstäder i Stockholmsregionen. Priserna kan variera mellan verkstäder.

Avgassystem exkl främre rör	7 019 kr
Katalysator	Ingen uppgift
Hjullager höger fram	Ingen uppgift
Kamrem	Kedja
Elektronikbox, motor	13 296 kr
Koppling	7 599 kr
Stötdämpare fram	4 700 kr
Stor service	6 838 kr

SÄKERHETSUTRUSTNING

Standard samtliga modellversioner, från och med år. Tillval/extrautrustning kan förekomma.

Bältessträckare fram/bak	11B/-
Trepunktsbälten alla platser	11B
Krockkudde förare/passagerare	11B
Sidokrockkudde fram	11B
Nackskydd alla platser	11B
Nackskydd fr. whiplashskydd	11B

KROCKSÄKERHET

Euro NCAP ★★★★★ 2012

KÖPGUIDEN

Registreringsår:	2012
Kaross:	Halvkombi 5 d
Motor:	2,0 l/143 hk
Dekl. förbrukning:	4,5 l/100 km
Begpris:	190 200 kr
Nypris 2012:	241 000 kr
Bilprovning	Bättre än medel (D)
Rost	Bättre än medel
Säkerhet	Bättre än medel (E)
Autolindex	Bättre än medel

BILPROVNINGEN

Enligt Dekra klarar sig 1-serien klart bättre än medelbilen. Trasiga dimljus och stenskott på vindrutan är de vanligaste anmärkningarna. Förra generationen klarar besiktningen som medelbilen. Anmärkningarna gäller främst fel på dimljus, bromsslangar och läckande stötdämpare.

ROSTSKYDD

Dörrar, huv och baklucka har välgjorda tätningar och invändig behandling. Även balkarna och hålrummen under bilen är behandlade på insidan och hjulupphängningarna fram är av aluminium. Dessutom har underredet ett bra slitskydd och väl tätade skarvar. På minussidan noteras att hela karossen är gjord i stålplåt, att stänkskydd saknas och att innerskärmarna har ett filtliknande material som kan samla fukt. Bättre bakskrmar än tidigare modell noteras dock.

ROSTSKYDDSGARANTI: 12 ÅR

BETYG: ★★★★★

MERCEDES-BENZ A200 CDI

Registreringsår	2012B
Kaross	Halvkombi/5d
Motor	2,0/136 hk
Dekl. förbrukning	4,3 l/100 km
Nypris -12	249 900 kr
Bilprovningen	Bättre än medel (D)
Rost	Bättre än medel
Säkerhet	Bättre än medel (E)
Autolindex	Bättre än medel

➕ Besiktningresultat, design, välutrustad. ➖ Trångt baksäte, däckbuller, dålig sikt.

➕ Säkerhetm komfort, besiktningresultat. ➖ Bagageutrymme, överförbrukning.

VOLVO V40 D3

Registreringsår	2012B
Kaross	Halvkombi/5d
Motor	2,0 l/150 hk
Dekl. förbrukning	4,3 l/100 km
Nypris -12	240 000 kr
Bilprovningen	Bättre än medel (D)
Rost	Bättre än medel
Säkerhet	Bättre än medel (E)
Autolindex	Bättre än medel

Det finns hjälp att få om du råkar ut för en viltolycka.

Älgskadefondsföreningens medlemsförmån ger ekonomisk hjälp till medlemmar.

Bli medlem du också för 150 kr/år.

179 viltolyckor sker varje dag på svenska vägar. Störst andel av olyckorna sker på våren och hösten

Mörkertalet är stort eftersom många viltolyckor sker utan att polisrapporteras. Ändå hade 2021 nått en toppnotering, 65 430 polisrapporterade viltolyckor med anmälningspliktigt vilt. Flest viltolyckor sker med rådjur, vildsvin och älg. Perioden mellan september och december sker 40–50 % av årets viltolyckor.

Älgskadefondsföreningen

Föreningen är verksam i hela Sverige året runt. Vi sprider kunskap och information om viltolyckor och deltar i hundratals evenemang. Föreningen anordnar även föreläsningar och utbildningar inom viltolycksprevention och trafiksäkerhet.

Anmälningspliktigt enligt lag

Man är enligt lag skyldig att anmäla viltolycka med djur som ingår i §40 Jaktförordningen. Det gäller björn, varg, järv, lo, älg, rådjur, hjort, vildsvin, utter, mufflonfår och örn. Man måste anmäla viltolycka även om djuret har försvunnit eller till synes är oskadat - Det är omöjligt för en förare att avgöra om djuret är skadat eller ej. Ring alltid 112.

Om olyckan är framme

- Stanna bilen där det är säkert att stanna, sätt på varningsblinkers.
- Varna andra trafikanter – sätt ut varningstriangel.
- Finns tillgång till GPS – notera koordinaterna
- Ring 112 och anmäl olyckan, vägbeskrivning

- Markera med viltremsa på den sidan där djuret försvann. Viltremsor kan du få från Älgskadefondsföreningen.
- Flytta döda djur från vägbanan
- Gå aldrig fram till rovdjur eller vildsvin. Följ inte skadat djur eller gå i djurens spår.
- Tänk på din egen säkerhet.

Tips!

- Anpassa hastigheten efter väglag och sikt. Du passerar ett djur var 23:e sekund som befinner sig mindre än 300 meter från bilen när du kör i 90 km/h
- Väj aldrig för ett djur. Om du väjer kan skadorna bli betydligt allvarligare. Lämna inte din körbana. Om du inte hinner bromsa, sikta mot bakbenen, då minskar du risken att djuret kommer in genom vindrutan.

Fakta om medlemskap

För 150 kr/år får medlemmar ekonomisk hjälp vid kollision med anmälningspliktigt vilt.

Medlemskapet är personligt och gäller för privatägda motorfordon som du som medlem är registrerad ägare till.

Du kan få ekonomisk hjälp oavsett om du har hel-, halv- eller trafikförsäkring. Det gäller även om du som medlem kör någon annan persons privata fordon och om du lånar ut ditt fordon till en privatperson.

Du kan få hjälp med självrisk, reparation, hyrbil och bärgning. Maximalt belopp per viltolycka är 7 500 kr + 500 kr i extra kostnadsersättning.

Läs mer på www.algen.se eller

ring för mer information 0474-77 39 50

Motorföraren i backspegeln

September 2010 och en luftens jätte landar i Sverige, närmare bestämt på Arlanda. Det är världens största passagerarflygplan, en Airbus A380. Efter det landade ytterligare några A380 på Arlanda, men endast på grund av sjukdomsfall ombord. (Först år 2018 färdigställdes Gate F66 för att kunna ta emot passagerarna från jätteplanet.)

Det är valår 2010. Den sittande borgliga koalitionen Alliansen blir största block, men får inte egen majoritet.

På myntsiden händer det saker. 50-öringen avskaffas som mynt, som funnits som betalmedel sedan 1857. I och med det försvinner också det sista öresmyntet som betalmedel i den svenska handeln.

TEXT: MIKAEL LINDBERG

Nu är det bevisat

Chefsläkaren Lars Englund på Transportstyrelsen är säker på sin sak – Säkrast bakom ratten är en frisk, erfaren, äldre bilförare. Mest farlig är en ung, frisk, rörlig man med färskt körkort.

Frågan om äldre bilförare har alltid varit känslig. I många länder kräver man läkarintyg när bilföraren har uppnått en viss ålder. Varken i Sverige eller i Tyskland finns någon sådan åldersgräns.

Nu har sammanställd forskning kring äldre bilförare kommit fram till att just pensionärer inte är sämre bilförare än andra. Det under förutsättning att de är friska och erfarna. Samtidigt fyller bilen en viktig social funktion för äldre, särskilt i glesbygd.

Än i dag har Sverige inte någon obligatorisk läkarkontroll för äldre bilförare.

Sjösättning av sjöfyllerilag

I juni sjösätts den nya promillegränsen för alkoholpåverkade båtförare. Gränsen sätts till 0,2 promille och båtförarna får testas på samma grunder som bilförare – utan misstanke. Redan efter ett par månader har mer än 150 personer ertappats med för mycket alkohol i

kroppen – bara i Stockholmsområdet.
– Det dricks alldeles för mycket på sjön, konstaterar Kenneth Hedström vid Kustbevakningen.

Men en grupp båtförare behöver inte vara "oroliga", såvida det inte finns misstanke om sjöfylleri. Det är

småbåtarna, de som är under tio meter i längd och går långsammare än 15 knop.

– Det är tyvärr där som vi har flest båtar, och på dem kan vi inte göra en rutinmässig alkotest, fortsätter Kenneth Hedström.

Omslag

Mot en grön fond står två, svenska ärkerivaler, Saab och Volvo. Motorföraren gör den första jämförelsetesten mellan de två vagnarna, som var för sig ska rädda sina respektive märken. Idag vet vi vem som gick segrande ur den striden.

Saabens finns inte längre kvar, när vi kollar upp den mot Transportstyrelsen. Den vita Volvon lever däremot i högsta välmåga och besiktigades senast i slutet av 2022. Då hade den gått nästan 18 000 mil.

Duellen

Motorföraren gör den första, jämförande testen mellan två, nya giganter. Det handlar om Saab:s flaggskepp 9-5 och Volvos dito S60.

Det märks tydligt på Volvo S60-linjerna att den vill slå sig in bland yngre förare som annars kör Audi och BMW. Saab 9-5 flirtar också mot just BMW- och Audi-ägarna. Men här mer specifikt mot A6-, och 5-serie-ägarna. Saab 9-5 ger 220 hästkrafter mot Volvo S60:s 203. Skillnaden i effekt, samt ett smidigt chassi som

skänker föraren körglädje, ger fördel Saab.

Vilken är då bäst? Ja, Volvo går segrande ur duellen tack vare högre säkerhet, mer utmanande design och ett bättre andrahandsvärde. Men huvudkonkurrenterna är ändå etablerade märken som Audi och BMW.

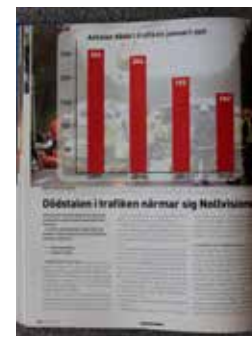
Håller inte måttet

Det konstaterar MHF Test Lab, med Tomas Jonsson i spetsen, vid den årliga testen av 30 alkomätare. Det gäller särskilt om alkomätaren bara kostar ett par hundralappar.

– En säker och tillförlitlig alkomätare kostar från 1 200 kronor

och uppåt, konstaterar MHF:s testansvarige Tomas Jonsson.

I samma andetag blir MHF:s testlab i Tibro godkänt av Swedac för tester av alkoholåls till fordon, något som är närmast världsunikt.

Halvtid

Vid en första, snabb blick, ser det ut som riktigt bra siffror för antalet dödade i trafiken, "bara" 162 omkomna. Men det är bara det första halvåret som avrapporteras. Men man är på god väg mot Nollvisionens mål för året, som när man lägger på ytterligare sex månader, skulle innebära 300 dödade i trafiken. (Den slutliga siffran blev 283 stycken för hela 2010.)

De två huvudledningarna till att dödstaten gått ner från tidigare är sjunkande hastigheter beroende på högre övervakning, samt mötesfria vägar i kombination med att allt fler bilar har anti-sladdsystem.

Kulörvalet avslöjar hur olycksdrabbad en bil blir

Engelska säkerhetsexperter hos Road Angel har listat vilka kulörer på bilar som är mest olycksdrabbade. Enligt dem ska man undvika att köpa röda bilar, då den kulören är mest inblandad i olyckor, närmare bestämt i 60 procent av fallen. Samtidigt noteras att tolv procent fler män än kvinnor föredrar just färgen röd.

På andraplats, med 59 procent, hamnar bruna färger, och på tredjeplatsen landar svarta kulörer med 57 procent.

Vilken färg är då minst inblandad i olyckor? Enligt Road Angel är det vita bilar.

Vi får se om det kommer fram någon liknande statistik för den svenska fordonsparken, och fram till dess – vilken färg tror du är mest olycksdrabbad i Sverige?

RÄTT SVAR KRYSET NR 2

	H	A	S	S	E	R	A	R	→	E
SELA	T	A	T	U	E	R	A	R	N	A
FRAN	T	V	Ä	R	K	L	A	G	→	X
FRAN	→	E	P	O	J	K	L	A	G	→
FRAN	N	A	P	P	A	M	A	Y	R	O
FRAN	↓	G	E	M	A	T	G	Ä	S	↑
FRAN	D	A	N	S	A	R	R	O	N	T
FRAN	R	Ö	D	O	R	O	A	T	S	↑
FRAN	↓	D	I	D	B	O	X	A	R	↑
FRAN	S	K	I	D	B	O	X	A	R	↑
FRAN	O	M	R	Ä	D	E	Ö	V	E	R
FRAN	A	N	M	Ä	L	A	N	P	E	N
FRAN	T	A	N	D	O	P	P	A	G	Ö
FRAN	D	O	N	A	U	L	O	N	K	U
FRAN	L	A	F	L	A	S	K	A	N	S
FRAN	Ä	L	T	A	T	M	A	L	T	E
FRAN	S	T	P	A	P	I	J	Ä	R	N
FRAN	T	A	R	M	K	A	N	A	L	R
FRAN	N	A	T	I	O	N	O	D	I	S
FRAN	S	L	E	L	D	E	N	E	N	E

► Grattis säger vi till fem nya kryset-vinnare! Två bingoletter vardera är vinsten. Lycka till!

- Uno Ögren,** Deje
- Lena Lundström,** Boliden
- Lennart Hagengran,** Arbrå
- Kathrine Josefsson,** Lycksele
- Bo Joelsson,** Bäckefors

FRILÄGE – en krönika om trafiksäkerhet

Onaturlig död ger trauma

Jag heter Ossian Lundin och tjänstgör som präst i Nynäshamns församling sedan juni 2022. En stor del av mitt arbete går ut på att träffa anhöriga till en person som avlidit. Vanligast är förstås äldre människor som dör av åldern.

Även fast det är en normal död brukar det ändå vara något som sätter en djup sorg hos många av de närmaste. När man är kroppsligt död så kan man inte komma tillbaka och det vet anhöriga om. En stor saknad efter personen infinner sig vanligtvis när man mister en äldre som dör en naturlig död.

Hos anhöriga som mister en som dör en onaturlig död i förtid, exempelvis i en tragisk trafikolycka, infinner sig i regel först en chock. Den chocken brukar resultera i ett förnekande då man inte kan ta in den fruktansvärda nyheten, det hela känns helt enkelt överkligt. Sedan, vanligtvis ganska snabbt, brukar chocken gå över till en känsla av förtvivlan, oro, vrede, sorg och saknad.

Många som mister en anhörig i en trafikolycka kan här i denna fas uttrycka att det känns som ett svärd som genomborrar deras hjärta. Här kan den som berörs av den hemska nyheten gå in i sin egen bubbla och få svårt att klara av andra saker, såsom äta, sova och jobba.

Sorgen kommer i regel alltid att sitta kvar och många som mister en nära anhörig på ett onaturligt sätt har ett ärr på själen resten av livet.

Smärtan finns alltid där och frågan blir mer hur man ska göra för att utstå smärtan långsiktigt.

De flesta som mister en anhörig förhastat i en onaturlig död, som i en trafikolycka, får helt enkelt spår för resten av livet. Det bildas hos vissa det som kallas för trauma. Ordet trauma betyder skada.

Ett psykiskt trauma är ofta ett resultat av en chockartad och smärtsam upplevelse som skapar så mycket stress och överväldigande känslor att de blir svåra att hantera. Svåra händelser kan framkalla både fysiska och psykiska reaktioner. En svår upplevelse är en potentiell traumatisk händelse tills den drabbade utvecklat långvariga problem efter det som hänt. Det är först då den kallas traumatisk.

Fysiska och psykiska reaktioner efter en allvarlig händelse är en normal reaktion från kroppen.

Eventuella sömnsvårigheter, ångest och distansering är signaler på en normal reaktion på en onormal händelse. Ifall kroppen inte återhämtar sig från händelsen, om man efter sex månader fortfarande lider av exempelvis minnesbilder från den chockerande händelsen, ångest och undvikande av vissa situationer, kan man ha utvecklat ett trauma och vara i behov av behandling.

”De flesta som mister en anhörig förhastat i en onaturlig död, som i en trafikolycka, får helt enkelt spår för resten av livet.”

OSSIAN LUNDIN, präst, Svenska kyrkan Nynäshamn

SOMMARPÄRLOR

5 tips för bilsemestern

SKAGEN

Göteborg–Fredrikshamn eller Halmstad–Grenå

1. DANMARK – SKAGEN

I Skagen möts du av öppna vidder och ett hänförande ljus. Här hittar du mysiga små butiker längs gågatan. Passa på att njuta av de fantastiska stränderna och missa inte Skagens museum som nu har blivit ännu större och bättre. Ett måste när man är i Danmark är de klassiska smörrebröden – rågbröd med olika toppings och smaker.

2. DANMARK – MARIAGERFJORD

Mariagerfjord är känt som Danmarks vackraste fjord och området kring fjorden är fyllt med goda upplevelser. Här ligger naturen och kulturen i fokus och "The Good Life" lever i praktiken – varje dag och hela året. På Mariager Saltcenter kan du besöka en saltgruva och simma i "Döda havet" där vattnet är 37° och salthalten 30%.

Göteborg – Kiel

3. TYSKLAND – HAMBURG

Hamburg i norra Tyskland är en av världens vackraste och charmigaste städer. Denna världsmetropol med sina hundratals kanaler kallas även norra Venedig. Här finns ett stort utbud av musikaler, vackra parker och trädgårdar. Det glänsande konserthuset Elbphilharmonie har dessutom blivit en ny siluett för staden.

HAMBURG

Karlskrona–Gdynia

4. POLEN – TRESTADSOMRÅDET

Med bil tar du dig enkelt mellan de tre grannstäderna Gdansk, Sopot och Gdynia. Gdynia är en modern stad som präglas av arkitektur och kultur, Gdansk är känd för flera historiska minnesmärken medan Sopot är en underbar kurort. Här finns en fantastisk vit sandstrand som är hela 4,5 km lång!

stenaline.se

RIGA

Nynäshamn–Ventspils

5. LETTLAND –

VENTSPILS & RIGA

Ventspils är en liten stad med gamla anor, ett perfekt första stopp i Lettland. Ventspils bjuder på både smala kullerstensgränder i Gamla stan och en imponerande kust med långa fina sandstränder. Bara 2,5 timmes bilfärd från Ventspils ligger Lettlands huvudstad Riga. Strosa runt i den gamla stadskärnan som finns med på UNESCO:s världsarvslista.

SOPOT

